

Kuva: Mika Kurkilahti

Turun alueelliset työpaikkaprojektiot vuoteen 2040

LOPPURAPORTTI

Esipuhe

Kaupunkitutkimus TA Oy on laatinut Turun ydinkaupunkiseudun kuuden kunnan ja Turun kaupungin sisäisen työpaikkaprojektion vuoteen 2040 saakka. Molemmat selvitykset tuottavat arvokasta tilasto- ja toimintaympäristötietoa niin toteutuneen kuin ennakoitun kehityksen osalta.

Turun kaupungin alueellinen työpaikkaprojektio täydentää erinomaisella tavalla käytettävissä olevaa muuta Turun kaupungin tilannekuva- ja ennustetietoa. Selvityksen perusta on tiedolla johtamisen näkökulmasta vahvalla pohjalla. Tarkastelu perustuu valtakunnallisiin ja toimialapohjaisiin talousennusteisiin, seudulliseen ja Turun kaupungin omaan tilastoaluekohtaiseen väestöennusteeseen sekä arvioituun maankäytön ja toimitilojen kehityspotentiaaliin.

Turun kaupungin alueellinen työpaikkaprojektion julkaisuajankohta on monin eri tavoin optimaalinen. Turku on siirtynyt viime vuosien aikana hitaan ja tasaisen kasvun vaiheesta nopean kasvun vaiheeseen. Kasvu on kokonaisvaltaista, ja pitää sisällään muun muassa väestö-, työpaikka-, yritys-, opiskelija- ja matkailijakasvua. Kasvun hallintaan liittyy niin kasvun mahdollistaminen kuin kasvuun varautuminen, jossa tietoon ja datalähtöisyyteen perustuvalla tiedolla on iso merkitys.

Turussa on käynnissä useita merkittäviä kaupunkikehityshankkeita, joihin liittyy mittavia määrällisiä ja laadullisia kehitystavoitteita. Turun tärkeimmät kaupunkikehityshankkeet liittyvät muun muassa Keskustaan (kaupallinen ja tapahtumat), Tiedepuistoon Kupittaaan ja Itäharjun alueella (osaaminen), Aninkaisten Matkakeskukseen (asuminen ja liikkuminen, palvelut), Ratapihaan (tapahtumat ja elämykset, asuminen), Linnakaupunkiin ja Linnaniemeen (asuminen), Lentokentän ympäristöön (logistiikka) ja kehän varsien pienteollisuuteen ja tilaa vievään kauppaan.

Useat kaupunkikehityshankkeet sijaitsevat Linnakaupungin ja Varissuon välillä olevalla joukkoliikennekäytävällä. Työpaikkaprojektion kautta saadaan arvokasta tutkittua tietoa suunnittelun, päätöksenteon ja johtamisen tueksi.

Selvityksentoteuttamisesta on vastannut Maija Urponen Kaupunkitutkimus TA Oy:stä. Projektion taustalla olevat talousennusteet ja valtakunnan tason työpaikkaprojektiot on laatinut Juha Honkatukia (Merit Economics). Kiitän Turun kaupungin ja selvityksen taustalla olevan työryhmän puolesta lämpimästi arvokkaasta työstä selvityksen tekijöitä.

Timo Aro, strategiajohtaja, Turun kaupunki

Tiivistelmä

Selvitystyössä on tarkasteltu Turun työpaikkakehitystä ja sen ennakoitua muutosta alueittain vuoteen 2040 ulottuen. Tarkastelu perustuu valtakunnallisiin ja toimialakohtaisiin talousennusteisiin, seudulliseen ja kaupungin omaan tilastoaluekohtaiseen väestöennusteeseen sekä arvioihin maankäytön ja toimitilojen kehityspotentiaalista.

Työpaikkakehitys esitetään projektioina, ei ennusteina – eli laskelmina siitä, miltä kehitys näyttäisi, jos tietyt oletukset toteutuvat. Tulokset kertovat siitä, miten valtakunnallinen talouskehitys heijastuu Turun työpaikkarakenteeseen ottaen huomioon toimitilan potentiaali eri alueilla. Kaupunki voi kuitenkin omilla kehittämistoimenpiteillään vaikuttaa voimakkaastikin siihen, miten työpaikat sijoittuvat kaupungin sisällä. Lisäksi vetovoimaiset yritysalueet ja saavutettavuuden parantuminen esimerkiksi ratikkahankkeen myötä voivat houkuttaa kaupunkiin myös uusia työpaikkoja, jotka lisäisivät tässä työssä ennakoitua työpaikkojen kokonais määrää.

Kun Turussa vuonna 2023 oli yhteensä 109 500 työpaikkaa, tässä lähtökohtana on seudullinen projektio, jonka mukaan Turun työpaikkojen määrä voisi vuoteen 2040 mennessä kasvaa noin 20 000 työpaikalla eli 18 prosentilla.

Suurin työpaikkojen kasvu tulee julkisista palveluista eli ennen muuta sosiaali- ja terveystalouden sekä vähäisemmässä määrin opetuksen ja koulutuksen alan työpaikkojen lisääntymisestä. Erityisesti asuntovaltaisilla alueilla asuntovaltaisilla alueilla kasvu perustuu lähes yksinomaan julkisiin palveluihin ja kaupallisiin lähipalveluihin. Viime kädessä työpaikkojen täsmällinen sijoittuminen riippuu pitkälti kaupungin omasta ja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa tehtävästä palveluverkkosuunnittelusta.

Suurin suhteellinen kasvu kohdistuu teollisuuden työpaikkoihin. Teollisuuden työpaikkojen ennakoitu kasvu liittyy teknologiakehitykseen, jota vihreä siirtymä ja yhteiskunnan edelleen jatkuva digitalisoituminen vaativat toteutuakseen. Turussa teollisuuden työpaikkojen voi odottaa kohdistuvan ennen muuta meri- ja lääketeollisuuteen sekä niiden alihankintaketjuihin. Alueellisesti teollisuuden työpaikat tuovat kasvua kehittyville ja logistiselta saavutettavuudeltaan vetovoimaisille alueille sataman ja lentokentän läheisyyteen.

Rakentamisen alalle projektio ennustaa työpaikkojen hienoista vähenemistä, suurelta osin alan tuottavuuskehityksen seurauksena. On kuitenkin huomattava, että selvitystyössä on huomioitu ainoastaan alan yleinen kehitys, ei paikallisia kaupunkikehitys- ja infrastruktuuri-hankkeita ja niiden työllistämisaikutuksia.

Alueellisesti jopa kaksi kolmasosaa uusista työpaikoista näyttää selvitystyön tulosten perusteella keskittyvän jo olemassa oleville vahvoille työpaikka-alueille kaupungin keskustaan, yliopiston alueelle ja kehittyvälle Kupittaaan-Itäharjun alueelle. Julkisten palveluiden työpaikkojen lisäksi näille alueille syntyy liike-elämän palveluiden ja muiden osaamisintensiivisten asiantuntija-alojen työpaikkoja. Työpaikkojen määrä Turun keskustassa on laskenut jo pidempään, mutta työpaikat ovat pääsääntöisesti siirtyneet yliopiston ja Kupittaaan alueelle., eivät laajemmalle kaupungin alueelle. Kaupungin meneillään olevilla kehityshankkeilla (mm. Tiedepuisto, Turun ratapihan alueen ja Linnanniemi) sekä mahdollisesti toteutuvalla raitiotiehankeella on suuri merkitys sen kannalta, mihin uudet työpaikat konkreettisesti sijoittuvat.

Vahvan väestökehityksen ansiosta Turun työpaikkojen ennakoidaan lisääntyvän nopeammin kuin tähän asti. Selvitystyön tuloksiin liittyy kuitenkin monia epävarmuuksia, joista koko Suomen talouden kehitys on luonnollisesti yksi oleellisimmista.

Työn tausta ja tavoitteet

Kaupunkisuunnittelussa tehdään päätöksiä, joiden vaikutukset ulottuvat vuosikymmenten päähän ja kymmenien tuhansien ihmisten elämään. Sen vuoksi etenkin maankäytön ja yhdyskuntarakenteen suunnittelussa ja kaupunkien kehittämisessä ylipäättään on tärkeää varautua aluetalouden, väestökehityksen ja työpaikkojen määrän muutoksiin ja kyetä ennakoimaan muutosten suuntaa.

Kuntien suunnittelu ja päätöksenteko tarvitsevat ennakoivaa tietoa väestön ja työpaikkojen kehityksestä tulevaisuudessa. Turun kaupunkiseudulle laadittiin syksyllä 2025 kuuden kunnan yhteinen työpaikkaprojektio. Koska kolme neljästä seudun työpaikasta sijaitsee Turussa, ja kaupungissa on parhaillaan tekeillä tai suunnitteilla useita kaupunkirakenteeseen vaikuttavia uudistuksia, kaupungissa haluttiin tarkastella lähemmin, miltä työpaikkakehitys voisi näyttää kaupungin tilastollisten suuralueiden tasolla tarkasteltuna.

Tulevaisuuden ennakointiin liittyy huomattavaa epävarmuutta, eikä tulevaisuudesta voi koskaan tietää varmasti. Maankäyttöä, palveluita ja kuntien taloutta ei voida suunnitella järkevästi ilman perusteltua näkemystä siitä, miten väestö ja työpaikat muuttuvat tulevina vuosina.

Tämän selvitystyön tavoitteena oli tarkastella Turun työpaikkojen määrällistä kehitystä, toimialarakennetta ja työpaikkojen alueellista sijoittumista vuoteen 2040 ulottuvalla ajanjaksolla. Työ on jatkoa Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän tilaamalle selvitystyölle ja perustuu samoihin lähtöaineistoihin. Niiden lisäksi työssä on hyödynnetty Turun kaupungin tilastoaluekohtaista väestöennustetta ja arvioita maankäytön kehittymisestä ja toimitilarakentamisen potentiaalista eri alueilla.

Selvitystyön toteutuksesta on vastannut Maija Urponen Kaupunkitutkimus TA Oy:stä. Projektion taustalla olevat talousennusteet ja valtakunnan tason työpaikkaprojektiot on laatinut Juha Honkatukia (Merit Economics).

Selvitystyön pohjana oleva käytetty aluejako. Kartan värit osoittavat alueiden työpaikkamäärän vuonna 2023. Mitä tummempi väri, sitä enemmän alueella on työpaikkoja.

Työpaikkaprojektiot ja niihin liittyvät epävarmuudet

Tässä työssä katsotaan tulevaisuuteen ja ennakoidaan työmarkkinoihin, yritystoimintaan ja talouden kehitykseen liittyviä muutoksia. Tulevaisuuden työpaikkamääriä koskevista luvuista ei kuitenkaan puhuta ennusteina, vaan projektioina. Työpaikkaprojektiot ovat tiettyjen lähtöoletusten pohjalta tehtyjä laskelmia siitä, miltä työpaikkakehitys voisi näyttää siinä tapauksessa, että lähtöoletukset sattuisivat pitämään paikkansa. Näin harvoin käy. Lisäksi työpaikkakehitykseen vaikuttaa koko joukko tekijöitä, joita laskentamallissa ei ole mahdollista ottaa huomioon.

Kaupunkitutkimus TA:n työpaikkaprojektiomalli on alun perin kehitetty Helsingin seudun ja Uudenmaan kuntien työpaikkakehityksen ennustamista silmällä pitäen. Mallin perustana on Cambridge Econometrics -tutkimuslaitoksen kehittämä aluetalousmalli, joka on toteutettu Euroopan alueellisen taloudellisen muutoksen ennakoimista varten (Cambridge Econometrics 2010 ja 2011; Laakso & Lahdelma 2012). Alueellisen mallin lähtökohtana on aina jonkin laajemman maantieteellisen alueen tuotanto- ja työllisyysennuste toimialoittain. Turun kaupungin suuralueiden työpaikkaprojektioita laadittaessa lähtökohtana on ensin ollut Suomen taloutta koskevat suhdanne- ja talousennusteet ja niiden pohjalta laaditut valtakunnalliset ja maakunnan tason työpaikkaprojektiot. Maakunnan tason projektiot on sen jälkeen jyvitetty laskentamallilla Turun kaupunkiseudulle ja sen kuudelle kunnalle, ja nämä luvut on vielä Turun osalta jaettu edelleen tilastollisille suuralueille.

Mitä pienempään mittakaavaan tullaan, sitä enemmän virheiden ja vinoumien määrä kasvaa.

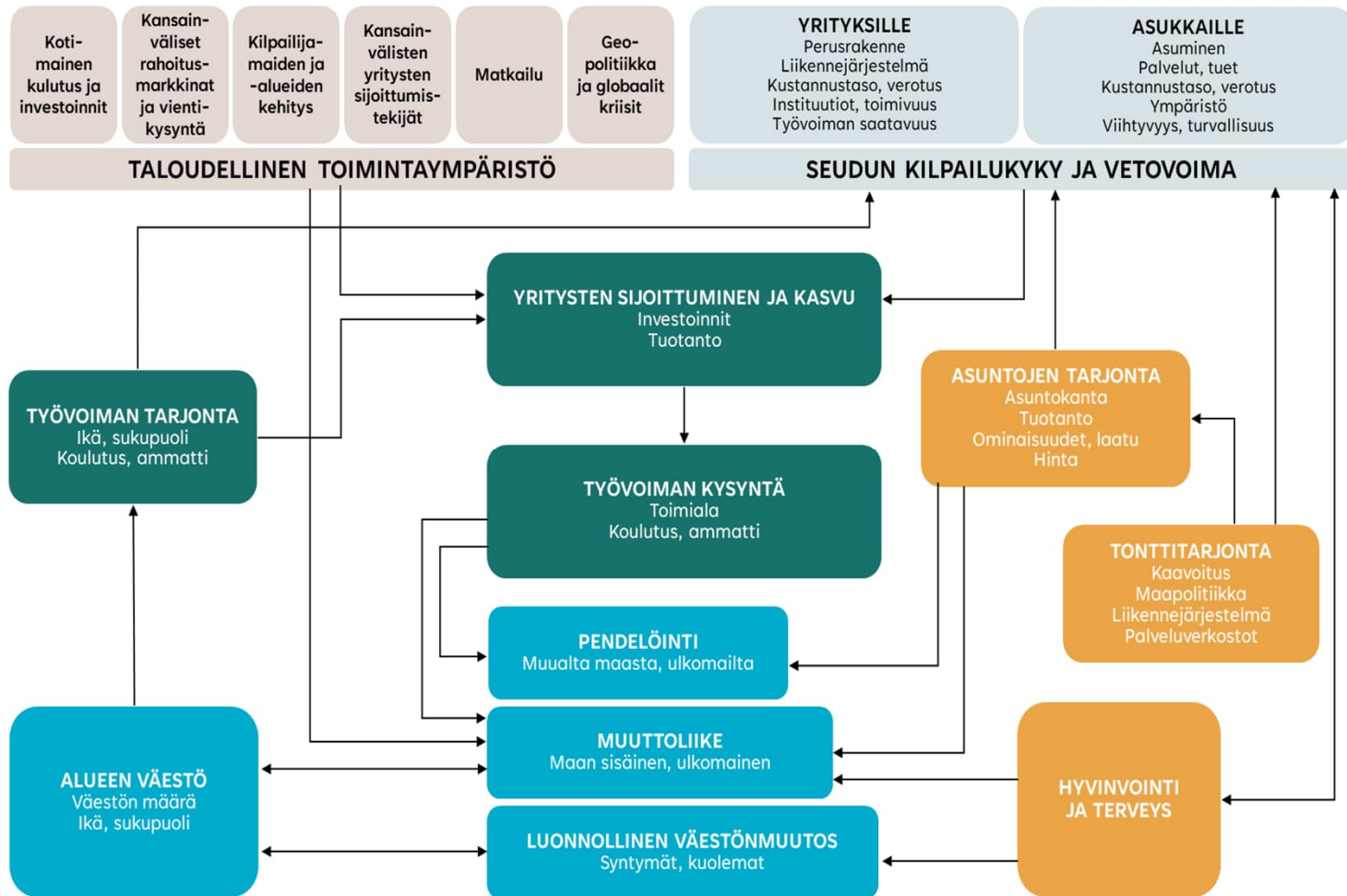
Toisin kuin väestö, joka asunnon sijainnin kautta ankkuroituu johonkin

tiettyyn kuntaan ja sen osa-alueeseen, **työpaikkojen sijainti** on vaikeammin määriteltävissä. Tässä työssä lähtökohtana on käytetty Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoa. Siinä työllisen henkilön työpaikka kohdistetaan työantajan (eli palkan maksajan) toimipaikan sijaintiin, vaikka tosiasiallisesti työn suorituspaikka saattaa eri syistä sijaita muualla. Lisäksi Turussa sijaitsevilla työpaikoilla käydään työssä koko Turun seudun kattavalta työssäkäyntialueelta. tuo mukaan oman laskennallisen haasteensa: mitä tarkempi aluejako on kyseessä, sitä heikommin väestön ja työpaikkojen sijainti korreloivat keskenään.

Tietyn kaupungin työpaikkaosuus tietynä vuonna ja tietyllä toimialalla on funktio ainakin kyseisen osa-alueen yleisestä vetovoimasta, väestöosuudesta, saavutettavuudesta, yritystoiminnan sijoittumispaikkojen tarjonnasta ja elinkeinopalveluista sekä mm. yritys- ja toimialakohtaisista shokeista. Kaupunkitutkimus TA:n työpaikkaprojektioiden mallissa sovelletaan tehtyihin tutkimuksiin perustuvia toimialakohtaisia vaikutuskertoimia yleiselle vetovoimalle ja väestöosuudelle. Sen sijaan muille tekijöille ei tutkimusten perusteella ole toistaiseksi pystytty määrittelemään sellaisia systemaattisia vaikutusyhteyksiä, joita voitaisiin ottaa mukaan projektiomalliin. **Tässä työssä mallin antamia tuloksia on kuitenkin pyritty tarkastelemaan ja kalibroimaan tilastoalueittain suhteessa alueen tiedossa olevaan maankäyttö- ja toimitilapotentialiin.**

Toimitilapotentialia koskevat tiedot on saatu kaupungin maankäytön suunnittelutiedoista (yleiskaava, asemakaava, kaavoitusohjelma). Kaupungin kehitystavoitteita suhteessa isompiin kehityskokonaisuuksiin, investointiohjelmiin ja palveluverkon optimointitavoitteisiin ei sitä vastoin ole työssä systemaattisesti huomioitu.

Työpaikkakehitys aluetaloudellisena ilmiönä

Työpaikkakehitys on aluetaloudellinen ilmiö, missä kansallinen ja kansainvälinen taloudellinen toimintaympäristö muodostavat paikallisen työpaikkakehityksen yleiset reunaehdot.

Yleinen talouskehitys määrittää **kaupungin kilpailukykyä** – sen kykyä tarjota yrityksille ja asukkaille menestymisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Kaupunki voi kuitenkin vaikuttaa työpaikkakehitykseen omilla niin elinkeinotoimintaa kuin asumistakin koskevilla päätöksillään.

Yrityksille **työvoiman saatavuus** on tärkeä sijoittumiskriteeri, joka tukee niiden menestystä ja kasvua. Yritysten kasvu taas lisää **työvoiman kysyntää** ja synnyttää muuttoliikettä.

Tontti- ja asuntotarjonta mahdollistavat muuttoliikkeen toteutumisen. Asukkaat kuluttavat ja tarvitsevat palveluita, mikä generoi tuotantoa ja työpaikkoja. Kodin ja työpaikan välinen **saavutettavuus** lisää alueen houkuttelevuutta sekä yrityksille että asukkaille.

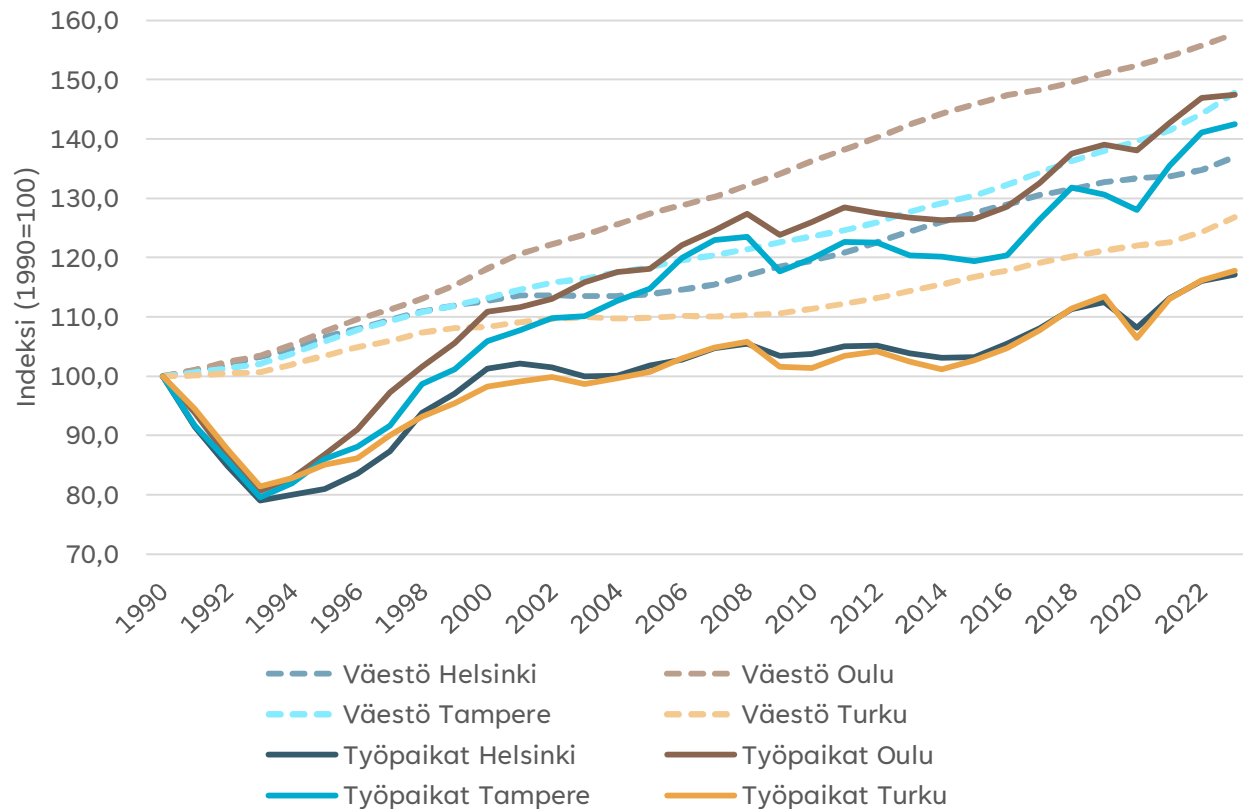
Hyvinvoinnin edellytykset tukevat muuttoliikkeen lisäksi luonnollista väestönkasvua, joka osaltaan lisää työvoiman tarjontaa ja kaupungin houkuttelevuutta yritysten näkökulmasta.

Toteutunut kehitys

Toteutunut väestö- ja työpaikkakehitys

Väestö- ja työpaikkakehitys Helsingissä, Oulussa, Tampereella ja Turussa, 1990-2023 (indeksi)

Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne ja Työssäkäyntitilasto

Väestö- ja työpaikkakehitys seuraavat toisiaan trendin-omaisesti, mutta työpaikkakehityksessä suhdanne-vaihtelu näkyy huomattavasti voimakkaampana. 1990-luvun alun laman aikaansaama työpaikkamäärän dramaattinen lasku oli yhteinen ilmiö koko Suomessa ja näkyi jotakuinkin yhtä vakavana niin Turussa kuin muissa suurissa kaupungeissa. 1990-luvun puolivälistä alkaen Tampereen ja Oulun työpaikkakehityksessä näkyy Nokian voimakas vaikutus, kun taas Turussa ja Helsingissä kehitys on ollut hitaampaa. Turussa työpaikkakehityksen trendi on ollut lähestulkoon identtinen Helsingin kanssa, vaikka väestökehitys on ollut Turussa hitaampaa.

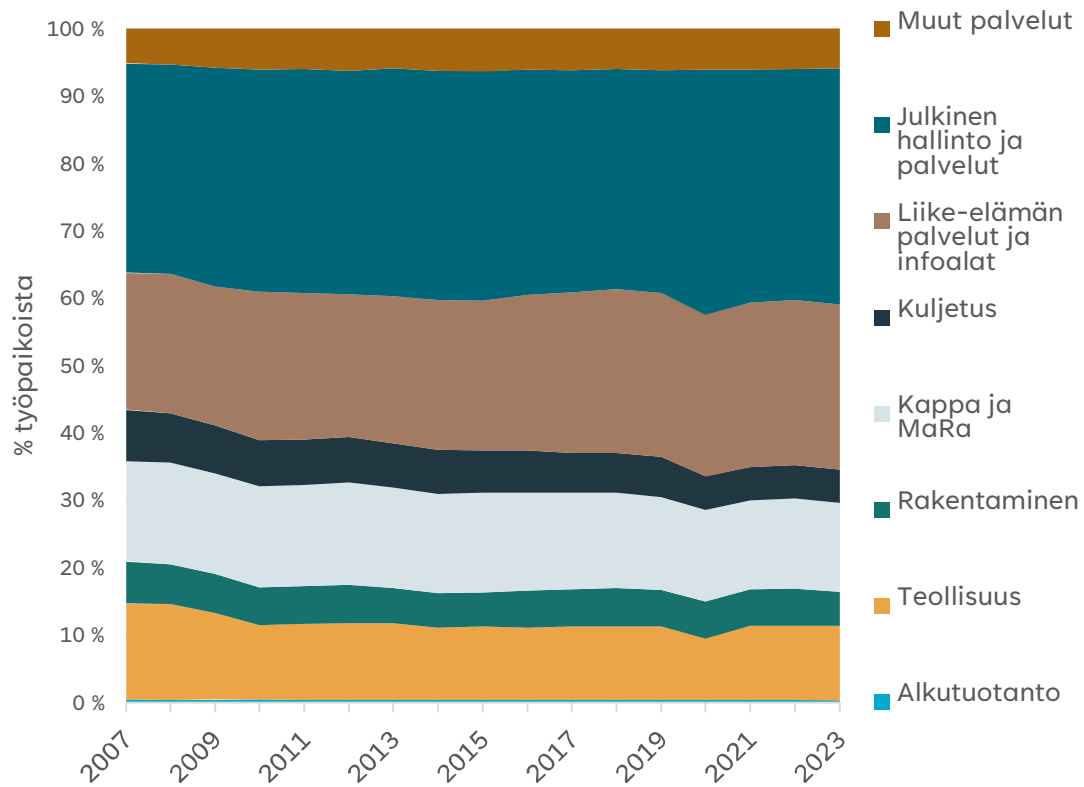
Osittain juuri Nokian vaikutuksesta Oulussa ja Tampereella vuosien 2008-2009 finanssikriisin vaikutus näkyy jyrkemmin samoin kuin Nokian matkapuhelin-toimintojen myyntiä seurannut taantuma viime vuosikymmenen puolessa välissä. Kaikissa neljässä kaupungissa koronapandemia sai aikaan selvän pudotuksen työpaikkojen määrässä, josta kuitenkin Tampere ja Oulu ovat onnistuneet nousemaan hieman Helsinkiä ja Turku jyrkemmälle kasvu-uralle.

Viime aikoina on tullut tavaksi todeta, että Suomen talous ei ole kasvanut kohta 20 vuoteen. Näistä kuvioista huomataan, että ainakaan työpaikkojen osalta hokema ei täysin pidä paikkaansa. Työpaikkojen määrä on noussut ajoittain jyrkästikin, mutta samaan aikaan talouden volatiliteetti on tuonut työpaikkojen kehitykseen huomattavaa epävakautta.

Turun kaupunkiseudulla sekä väestön että työpaikkojen määrä lisääntyi 2000-luvun alussa muulla kaupunkiseudulla nopeammin kuin Turussa. Vuodesta 2014 lähtien ja pandemian jälkeisen pudotuksen jälkeen Turun kaupungin työpaikkakehitys oli muuta seutua nopeampaa. Muualla Varsinais-Suomessa työpaikkakehitys on jäänyt pysyvästi alle vuoden 1990 tason ja heikentynyt erityisesti finanssikriisin vuosien jälkeen.

Turun työpaikkojen jakautuminen toimialoittain

Toimialarakenteen kehittyminen Turussa 2007-2023

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto

Kaaviossa "Muut palvelut" sisältää myös luokan "Tuntematon"

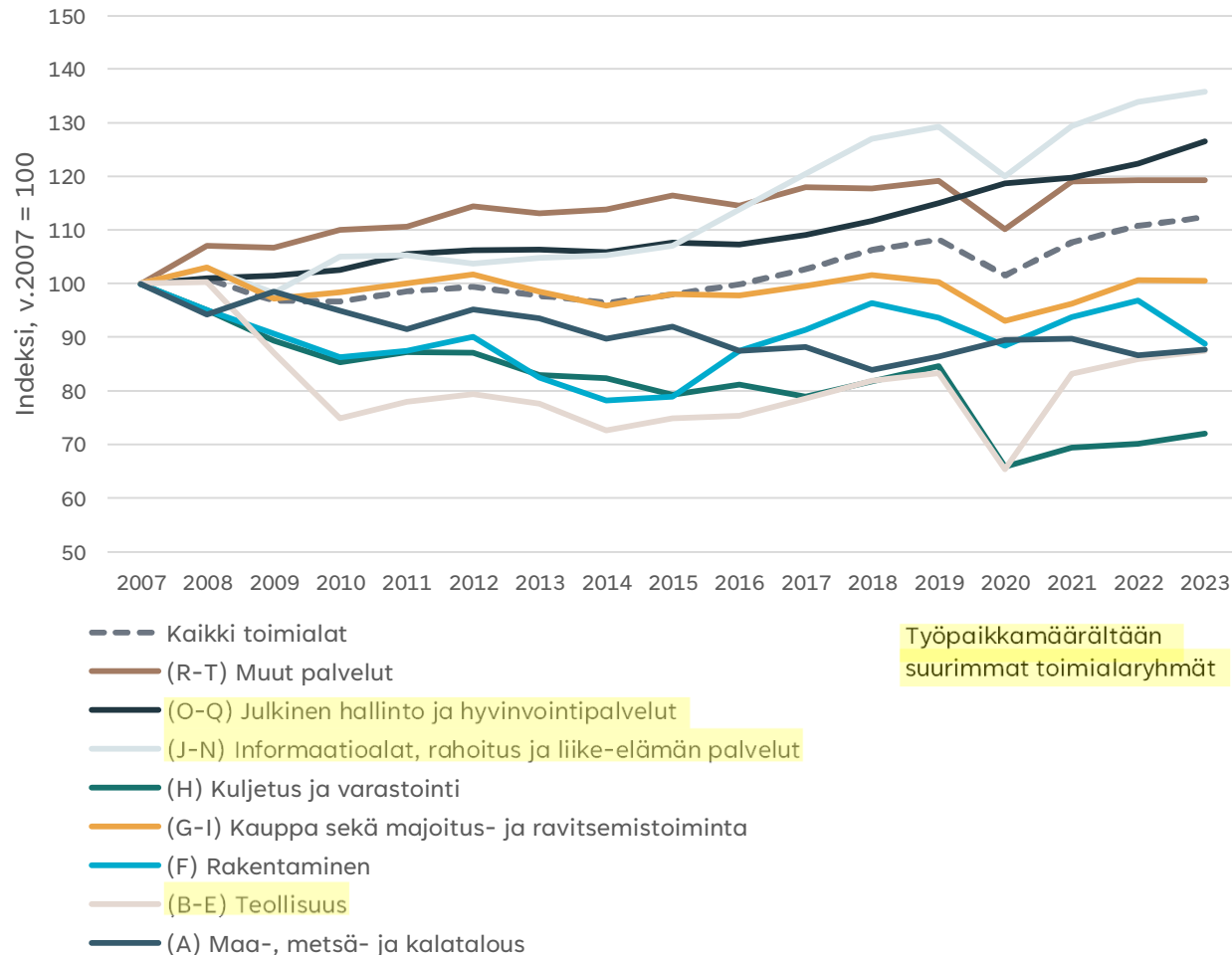
Turun toimialarakenteessa näkyy teollisuuden työpaikkojen määrän tasainen väheneminen 1990-luvun alusta aina 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen loppuun. Viimeisten 10-15 vuoden aikana teollisuuden työpaikkojen määrä on Turussa tasaantunut, koronapandemian aiheuttamaa notkahdusta lukuun ottamatta.

Osittain kyse on samojen työtehtävien siirtymästä toimialalta toiselle teollisuusyritysten ulkoistettua suuren osan erilaisista tukitoiminnoistaan kirjanpidosta lakiasioihin ja siivouksesta kiinteistöhuoltoon. Tämän seurauksena teollisuuden työpaikkojen määrän lasku on kulkenut käsi kädessä liike-elämänpalveluiden työpaikkojen lisääntymisen kanssa. Turun seudulla nämä ns. osaamisintensiiviset palvelut ovat keskittyneet vahvasti Turkuun. Näiden alojen työpaikat sijoittuvat tyypillisesti kaupunkiseutujen ydinalueille, missä niille on tarjolla korkeasti koulutettua ja erikoistunutta työvoimaa. Vastaavasti monet teollisuuden alat vaativat tilaa ja hyviä logistisia yhteyksiä, minkä vuoksi ne mielellään etsiytyvät kaupunki-seutujen laidoille ja merkittävien tieliikenteen väylien varrelle.

Suuri väestömäärä verrattuna seudun muihin kuntiin sekä asema hallinnollisena keskuksena ja yliopistollinen sairaala tuovat Turkuun huomattavan määrän myös julkisen hallinnon ja hyvinvointipalveluiden työpaikkoja. Yksi viime vuosien merkittävimpiä trendejä onkin ollut julkisen hallinnon ja hyvinvointipalveluiden osuuden kasvu kaikkialla Suomessa. Tällä hetkellä hyvinvointialueiden säästötarpeet ja valtiontalouden tasapainottaminen ovat tilapäisesti hidastaneet kehitystä, mutta tulevana vuosina hyvinvointipalveluiden määrä tulee entisestään kasvamaan väestön ikääntymisen seurauksena.

Työpaikkakehitys eri toimialoilla

Työpaikkojen kehitys toimialoittain 2007-2023 (indeksi)

Vuoteen 2007 verrattuna eniten Turussa ovat kasvaneet informaatioalojen, rahoituksen ja liike-elämän palveluiden työpaikat. Erityisen voimakasta näiden työpaikkojen kehitys on ollut vuoden 2015 jälkeen.

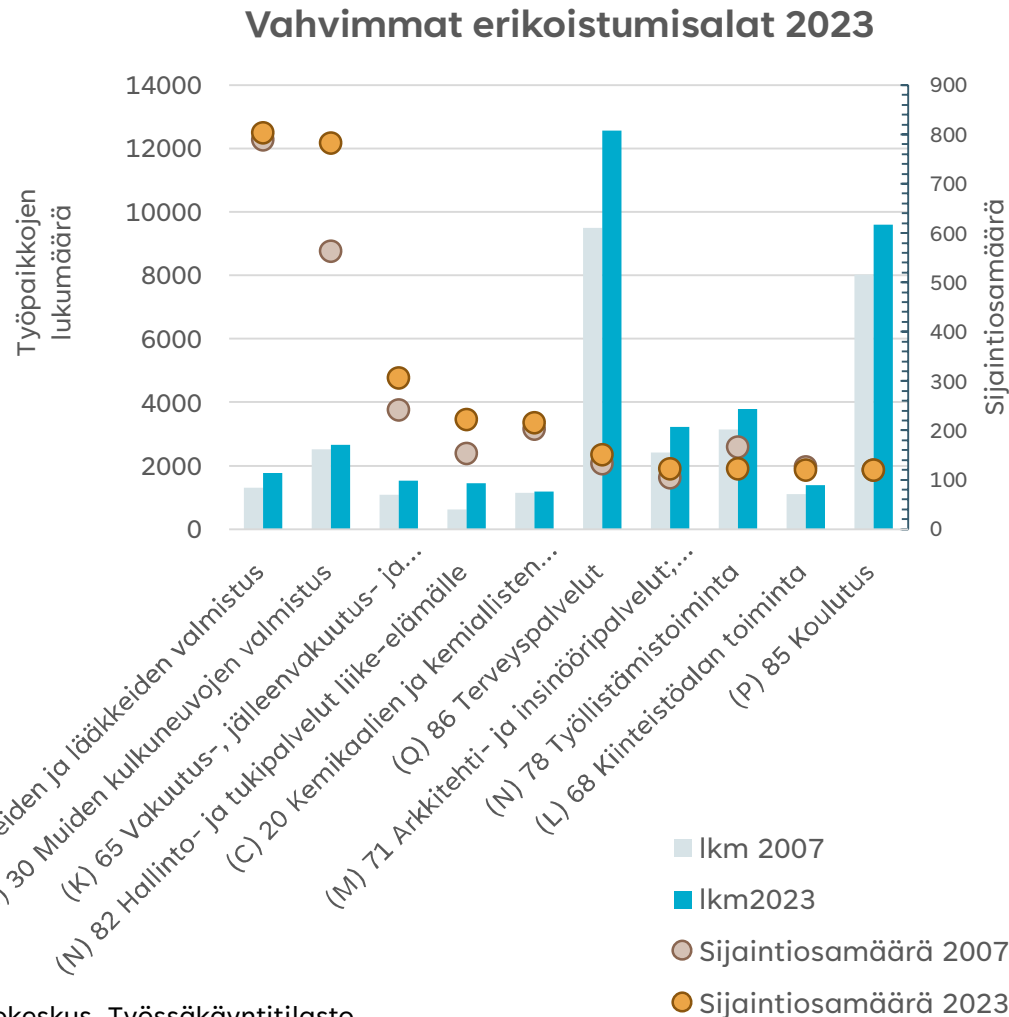
Keskimääräistä voimakkaammin ovat kasvaneet myös julkisen hallinnon ja hyvinvointipalveluiden työpaikat. Myös muissa palveluissa kasvun on ollut kaupungin keskiarvoa voimakkaampaa, mutta määrällisesti näitä työpaikkoja on verrattain vähän.

Teollisuuden työpaikkojen määrä laski voimakkaasti vuosien 2008-2009 finanssikriisin yhteydessä, mutta sittemmin trendi on ollut varovaisen nousujohteinen. Turussa pandemian vaikutukset näkyivät teollisuudessa voimakkaasti. Selittäväenä tekijänä on meriteollisuus, jonka liikevaihto laski vuonna 2020 15 % ja henkilöstömäärä 14 % edellisestä vuodesta.* Teollisuuden työpaikat kuitenkin palautuivat pandemian jäljiltä nopeammin kuin samanlaisen laskun kokeneet kuljetuksen ja varastoinnin työpaikat.

Monella alalla heikko työpaikkakehitys ei välttämättä kerro vielä mitään liiketoiminnan tuloksellisuudesta. Päinvastoin, esimerkiksi kaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin aloilla ja jossain määrin myös rakentamisessa työpaikkojen määrä on osittain vähentynyt tuottavuuden kasvun ansiosta. Toisaalta myös näillä aloilla on tapahtunut työn siirtymistä toimialojen välillä, sillä vuokratyövoiman välityspalvelut tilastoidaan liike-elämän palveluihin, ei työn teettävän yrityksen toimialalle.

Turun vahvimmat erikoistumisalat

109 511 työpaikkaa vuoden 2023 lopussa

Valtakunnallisesti Turku on erikoistunut lääkeaineiden ja lääkkeiden sekä muiden kulkuneuvojen eli laivojen valmistukseen. Turussa näiden toimialojen sijaintiosamäärä on yli kahdeksankertainen verrattuna koko maan vertailulukuun, joka on 100. Lääketeollisuuden osalta kaupungin erikoistumisaste on myös selvästi kasvanut vuoden 2007 jälkeen. Sijaintiosamäärä kuvaa toimialan työpaikkojen suhteellista osuutta seudun kaikista työpaikoista verrattuna koko maan keskiarvoon.

Turun vahvimmat toimialaryhmät ovat:

- (B-E) Teollisuus
 - Muiden kulkuneuvojen valmistus
 - Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus
 - Kemikaalien ja kemikaalisten tuotteiden valmistus
- (J-N) Informaatioalat, rahoitus ja liike-elämän palvelut
 - Vakuutustoiminta
 - Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle
 - Arkkitehti- ja insinööripalvelut
 - Työllistämistoiminta
 - Kiinteistöalan toiminta
- (O-Q) Julkinen hallinto ja hyvinvointipalvelut
 - Terveyspalvelut
 - Koulutus

Kaupungin vahvimmissa erikoistumisaloista selvästi eniten työpaikkoja on terveyspalveluissa ja koulutuksessa.

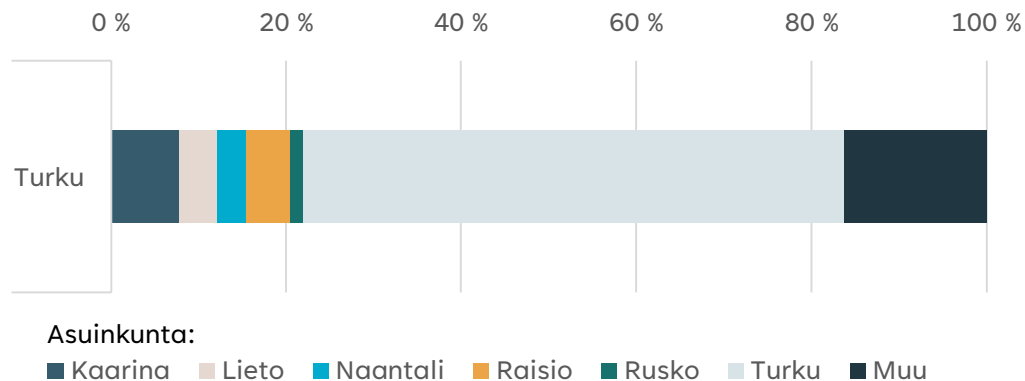
Pendelöinti Turun työpaikkoihin ja Turusta muualla

Vuonna 2023 Turussa sijaitsevista työpaikoista 22 %:iin pendelöitiin muista Turun kaupunkiseudun kunnista, eniten Kaarinasta ja Raisiosta. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa noin 24 000 työpaikkaa, joissa työntekijän asuinkunta oli muualla Turun kaupunkiseudulla kuin Turussa.

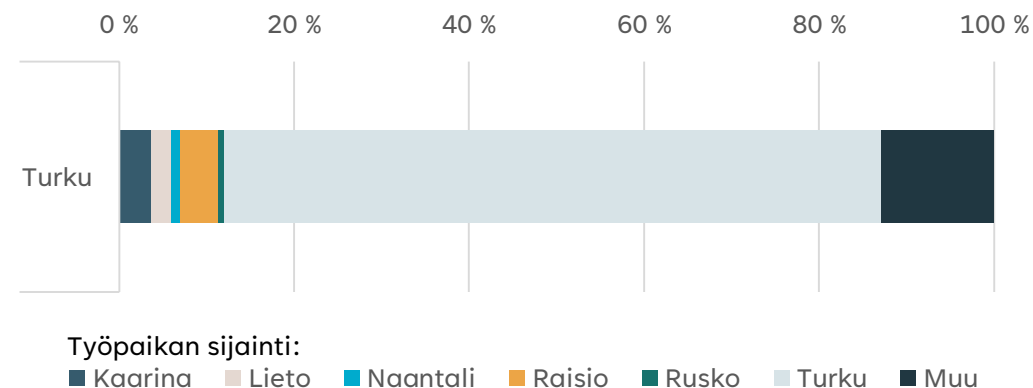
Muista seudun kunnista kaikkiaan noin puolet työmatkoista suuntautuukin Turkuun. Vastaavasti myös Turusta käydään työssä muualla Turun kaupunkiseudulla ja myös laajemmin seudulla ja maakunnassa. Suhteellisesti eniten Turusta käydään työssä Raisiossa ja Kaarinassa. Kaikkiaan noin 12 % Turussa asuvista työllisistä kävi työssä muualla kaupunkiseudulla.

Toimialoista eniten pendelöintiä tapahtuu teollisuuden, kuljetuksen ja varastoinnin sekä kaupan ja ravitsemis- ja majoitusalan toimialaryhmissä.

Turussa työssäkäyvien työntekijöiden asuinkunta, % alueella työssäkäyvistä (työpaikoista)

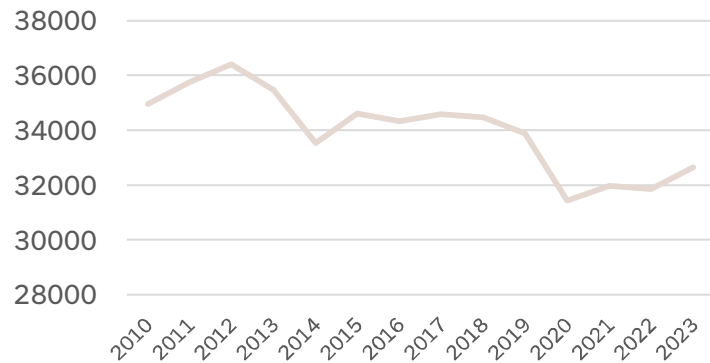

Turussa asuvien työntekijöiden työpaikan sijaintikunta, % työllisistä

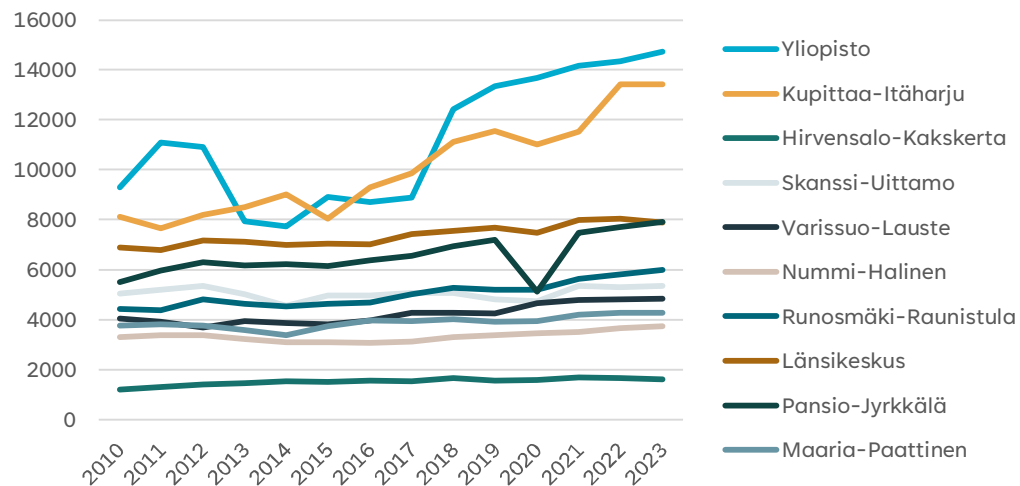

Työpaikkakehitys Turun suuralueilla

Työpaikkojen määrä Turun keskustassa 2010-2023

Työpaikkojen määrä muilla suuralueilla 2010-2023

Vuodesta 2010 työpaikkakehitys Turun kaupungin suuralueilla on ollut kolmijakoista.

Keskustan alueen työpaikat ovat vähentyneet kahdessa eri sykäyksessä – ensin 2010-luvun alkuvuosina ja vuonna 2020 koronapandemian yhteydessä. Vaikka työpaikkamäärät ovat laskun jälkeen hieman nousseet, kummassakaan tapauksessa ne eivät ole palautuneet laskua edeltävälle tasolle.

Kupittaaalla ja yliopiston alueella* työpaikkakehitys on ollut selvästi nousujohteista. Kupittaaalla näkyvät samat notkahdukset työpaikkojen määrissä kuin keskustassakin, mutta työpaikkamäärät ovat palautuneet nopeasti ja lähteneet uuteen nousuun. Yliopiston alueella työpaikat vähenivät 2010-luvun alussa, mutta nousu vuoden 2017 jälkeen on ollut voimakas eikä työpaikkojen määrä laskenut myöskään koronapandemian aikana, mitä selittää julkisten hoiva- ja koulutusalan työpaikkojen suuri osuus alueella.

Muilla suuralueilla työpaikkojen määrä on pysynyt huomattavan vakaana tai korkeintaan määrissä on näkynyt lievää kasvua. Pansio-Jyrkkälän alueella meriteollisuuden vaikeudet vuoden 2020 lopussa vähensivät työpaikkoja rajusti mutta vain hetkellisesti.

Kehityksessä näkyy suuralueiden erilainen toimialarakenne. Kun työpaikkojen määrän kasvu on keskittynyt lähes yksinomaan liike-elämän palveluihin ja julkiseen hallintoon ja hyvinvointipalveluihin, tämä kehitys heijastuu eri alueille eri tavoin. Suurelta osin saman kehityksen ennakoidaan myös jatkuvan. Teollisuuteen työpaikkojen suotuisa kehitys näkyy Turussa erityisesti Pansio-Jyrkkälän ja vähäisemmässä määrin Runosmäki-Raunistulan alueella. Länsikeskuksessa puolestaan näkyy kaupan työpaikkojen keskittyminen alueelle, mikä vastaavasti on jossain määrin vähentänyt näiden työpaikkojen määrää Turun keskustassa.

*Yliopiston ja Kupittaan tilastoalueet on erotettu laajemmasta keskustan suuralueesta ja Itäharjun tilastoalue Nummi-Halisen suuralueesta.

Työpaikkojen sijaintilogiikka

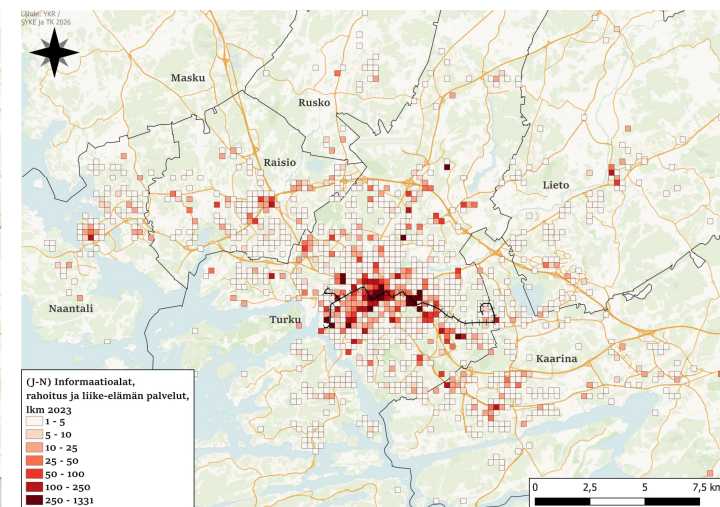
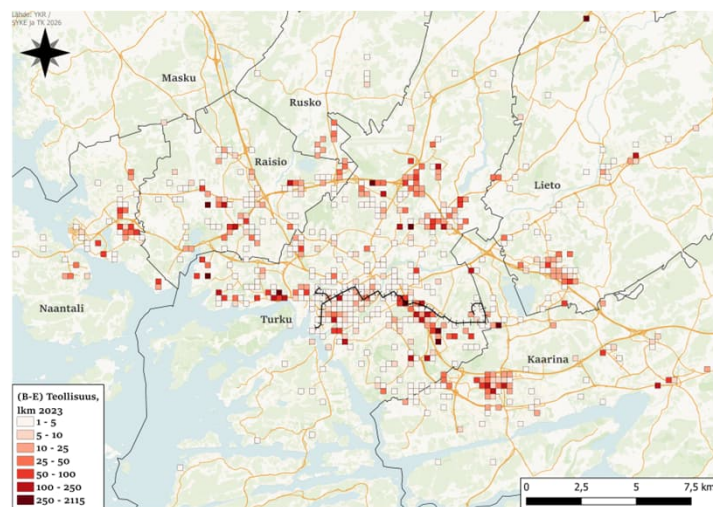
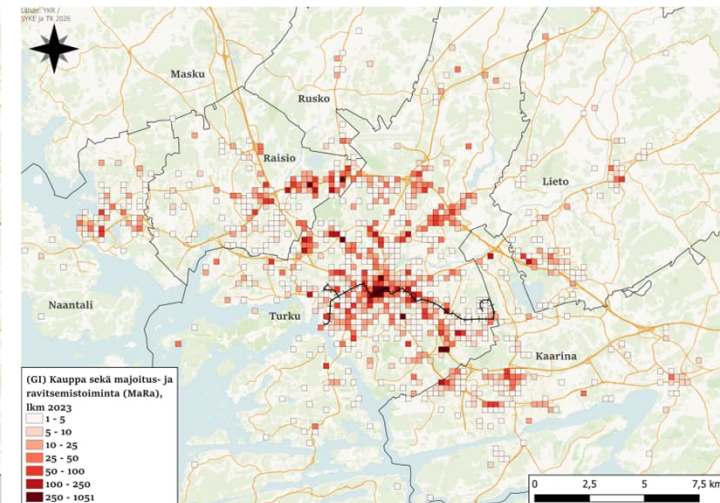
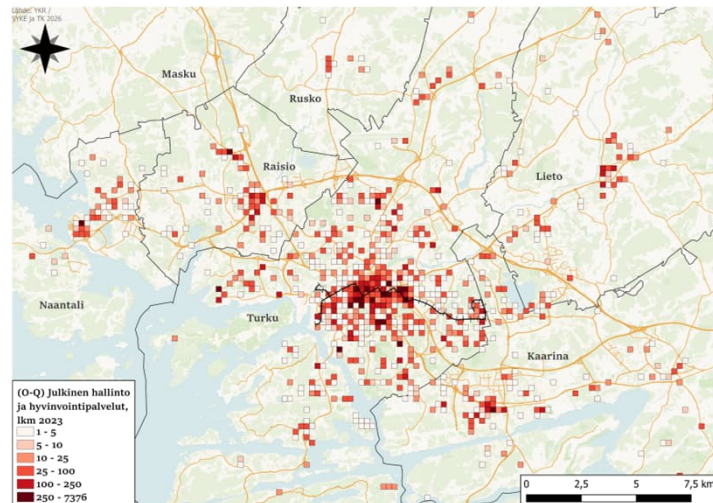
Työpaikkojen sijainnissa toimialakohtaisia eroja, jotka Turussa näkyvät selvästi .

Julkiset palvelut keskittyvät hallinnolliseen keskukseen ja sairaalan ympärille mutta hajautuvat myös laajemmalle lähemmäs asukkaita. Tulevaisuudessa väestönkasvu kasvattaa palveluntarvetta koko kaupungin alueella, mutta erityisesti sote-palvelut todennäköisesti keskittyvät nykyistä voimakkaammin kaupungin alakeskuksiin.

Verrattuna julkisiin palveluihin, kaupan lähipalvelut ovat jo tällä hetkellä voimakkaammin keskittyneitä. Kaupungin ydinkeskustan lisäksi kaupalliset palvelut ovat asettuneet liikenneväylien ja ulompana kaupunkiseudulla erityisesti Turun kehätien varrelle.

Erityisen voimakkaasti keskittyneitä ovat liike-elämän palvelut ja informaation sekä rahoituksen alan työpaikat. Turussa nämä työpaikat sijaitsevat pääosin jo valmiiksi suunnitteilla olevan ratikkalinjan varrella, ja ratikan voi odottaa edelleen vahvistavan näiden alueiden vetovoimaa niin sanottuja osaamisintensiivisiä palveluita tarjoaville yrityksille.

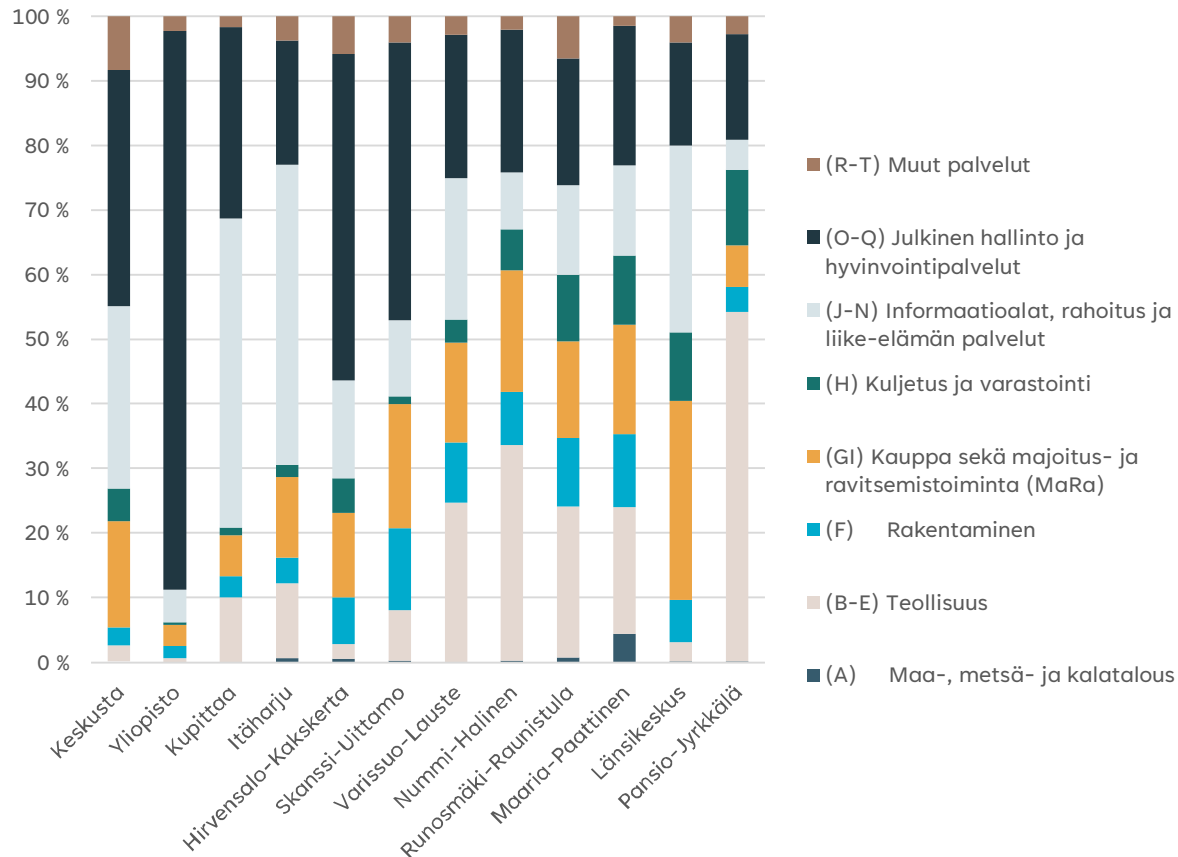
Teollisuuden työpaikat jakautuvat Turussa kahteen vyöhykkeeseen. Keskustan alueilla sijaitsevat teollisuuden alan toimistotyöpaikat, kun taas varsinainen teollisuustoiminta sijoittuu hyvien logististen yhteyksien varrella ja sataman vaikutuspiirissä sijaitseville yritysalueille.

Julkisten palveluiden (ylh. vas.), kaupan alan (ylh. oik.), liike-elämän palveluiden ja informaatioalojen (alh. oik.) ja teollisuuden (alh. vas.) työpaikkojen sijoittuminen Turussa vuonna 2023 sekä suunnitteilla oleva raitiotielinjaus. Lähde: YKR-ruutuaineisto. Suomen ympäristökeskus.

Toimialarakenne Turun suuralueilla

Suuralueiden työpaikkojen jakautuminen toimialoittain vuonna 2023

Turun suuralueilla on varsin **selkeät työpaikkaprofiilit**, kun katsotaan työpaikkojen jakautumista eri toimialoille.

Keskustan alueella työpaikat jakautuvat pääasiassa julkisen hallinnon, informaatioalan ja liike-elämän palveluiden ja kaupan sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan kesken. Yliopiston alueella on liki yksinomaan julkisen hallinnon, koulutuksen ja hyvinvointipalveluiden työpaikkoja. Kupittaaalla ja Itäharjussa* painottuvat voimakkaasti informaatioalat ja liike-elämän palvelut, Pansio-Jyrkkälässä teollisuus, jonka osuus on keskimääräistä suurempi myös Varissuo-Lausteen, Nummi-Halisen, Runosmäki-Raunistulan ja Maaria-Paattisen alueilla. Asuntovaltaisilla Hirvensalo-Kaksikerran ja Skanssi-Uittamon alueilla työpaikat ovat keskittyneet julkisiin ja kaupallisiin lähipalveluihin. Länsikeskuksessa korostuvat kaupan alan työpaikat.

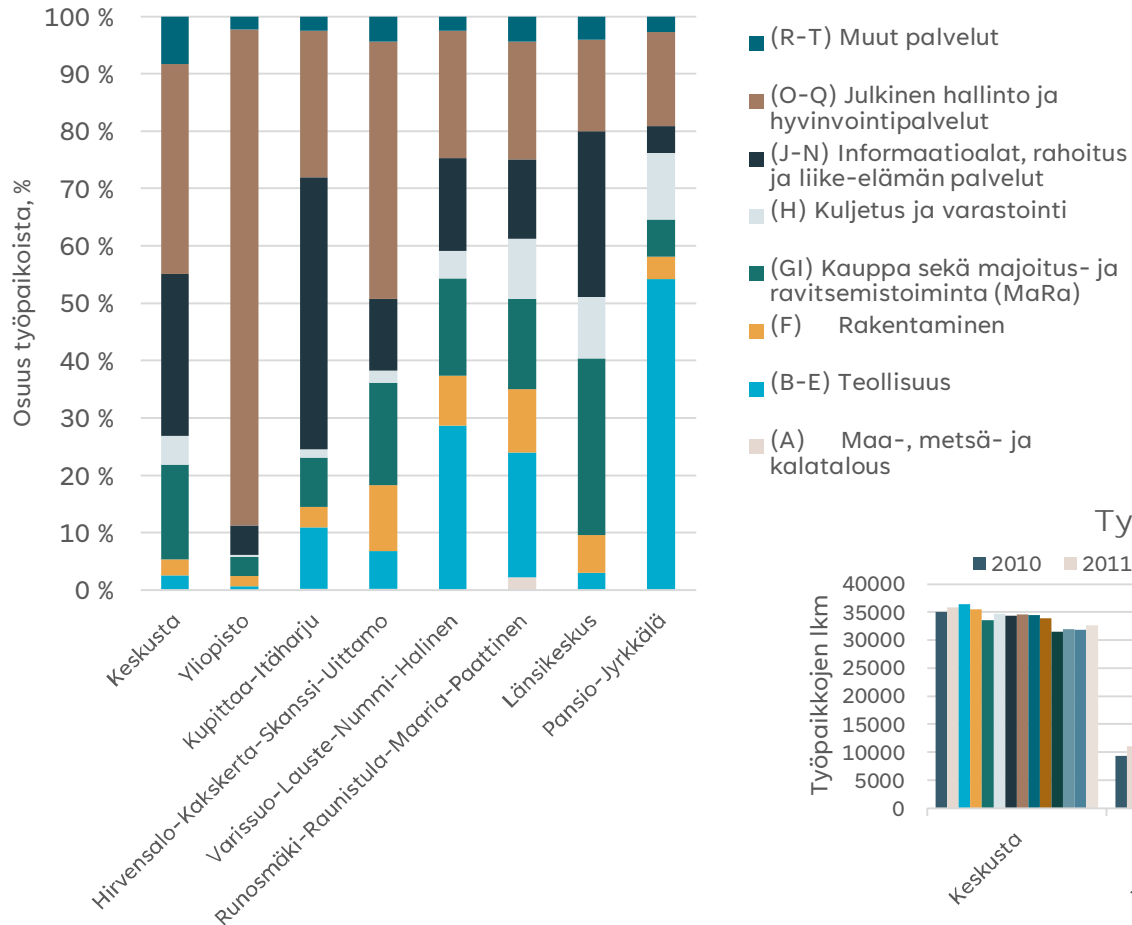
Työpaikkaprojektioita varten suuralueista* on muodostettu kahdeksan erilaista aluetta niiden toimialaprofiilin ja maantieteellisen läheisyyden perusteella.

Alue	Profiili
Yliopisto	Julkinen hallinto ja hyvinvointipalvelut
Kupittaa-Itäharju	Informaatioalat, rahoitus ja liike-elämän palvelut
Pansio-Jyrkkälä	Teollisuus
Länsikeskus	Kauppa
Keskusta	Julk. hallinto, infoalat ja liike-elämän palvelut, kauppa ja MaRa
Varissuo-Lauste – Nummi-Halinen	Teollisuus – Rakentaminen
Runosmäki-Raunistula – Maaria-Paattinen	
Hirvensalo-Kaksikerta – Skanssi-Uittamo	Julkinen hallinto ja hyvinvointipalvelut

*Yliopiston ja Kupittaaan tilastoalueet on erotettu laajemmasta keskustan suuralueesta ja Itäharjun tilastoalue Nummi-Halisen suuralueesta.

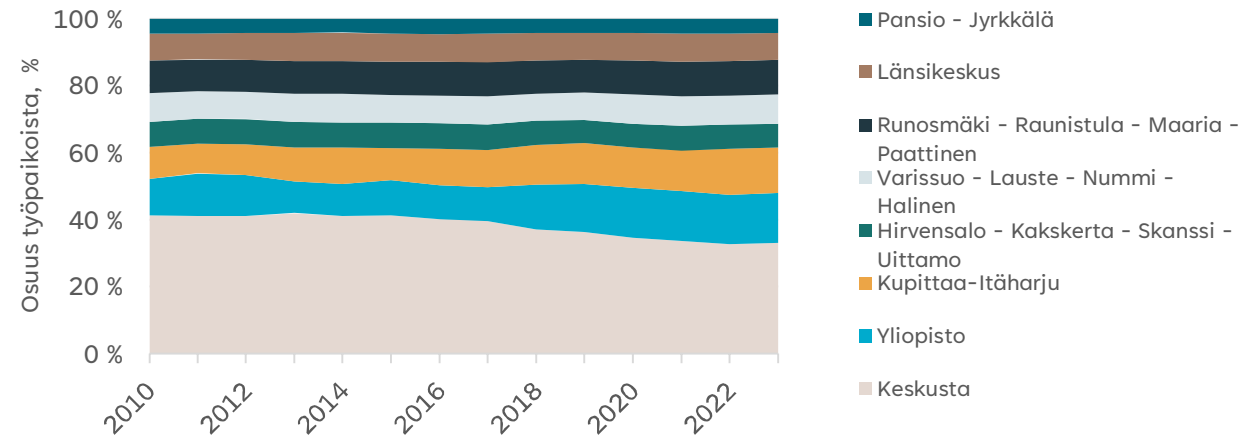
Selvitystyössä käytetty aluejako

Selvitystyössä käytetty aluejako ja alueiden toimialajakauma vuonna 2023

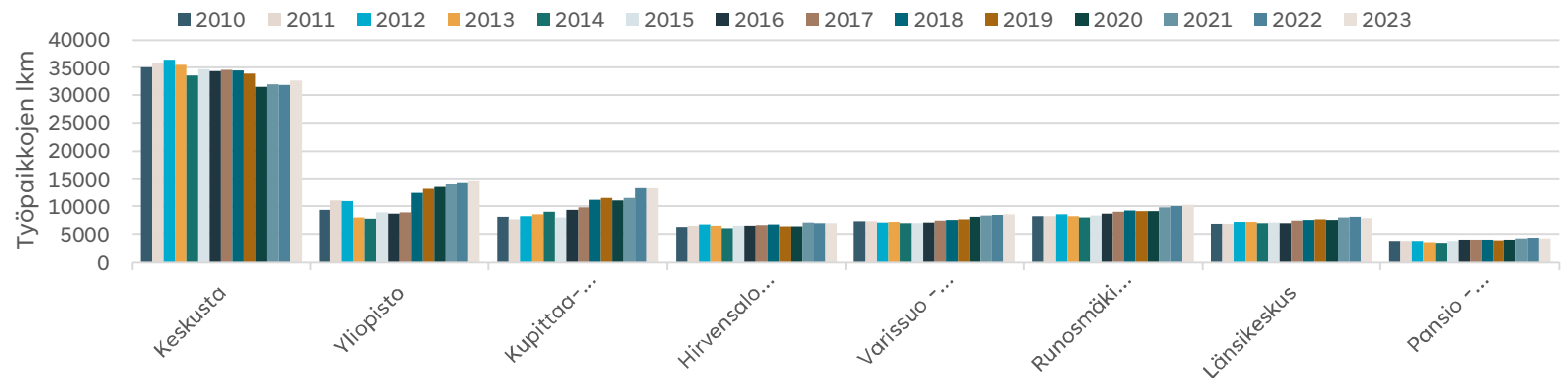

Noin 55 % kaupungin työpaikoista sijoittuu keskustan, yliopiston ja Kupittaa-Itäharjun alueille. Niiden yhteenlaskettu osuus on pysynyt vakaana, vaikka keskustan osuus kaupungin työpaikoista on vähentynyt 2010-luvun puolivälistä alkaen. Silti keskustan työpaikkamäärä, noin 32 600 työpaikkaa vuonna 2023, on edelleen täysin omaa luokkaansa. Yliopiston ja Kupittaa-Itäharjun alueella oli vuonna 2023 yhteensä noin 28 000 työpaikkaa. Muilla alueilla työpaikkojen määrä oli vuonna 2023 noin 10 000 työpaikkaa tai sen alle

Työpaikkaosuuksien kehitys alueittain 2010-2023

Työpaikkojen määrällinen kehitys valitulla aluejalla 2010-2023

A nighttime photograph of a cityscape in Turku, Finland. The scene is dominated by a tall, dark brick chimney on the right side, topped with a ring of red lights. In the background, several multi-story buildings are visible, some with lit windows. The sky is dark, and several colorful fireworks are exploding in the air. The overall atmosphere is festive and urban.

Turun kaupungin alueelliset työpaikkaprojektiot

Työpaikkaprojektiomalli

Tässä työssä esitetyt arviot työpaikkojen määrällisestä kehityksestä Turun kaupungin eri alueilla vuoteen 2040 on laadittu Kaupunkitutkimus TA:n kehittämällä projektio-mallilla. Malli on kehitetty ja sitä on aiemmin käytetty Helsingin seudun ja muiden Uudenmaan alueiden ja kuntien työpaikkojen ennakoinnissa sekä Turun kaupunki-seudun työpaikkaprojektioiden laadinnassa syksyllä 2025.

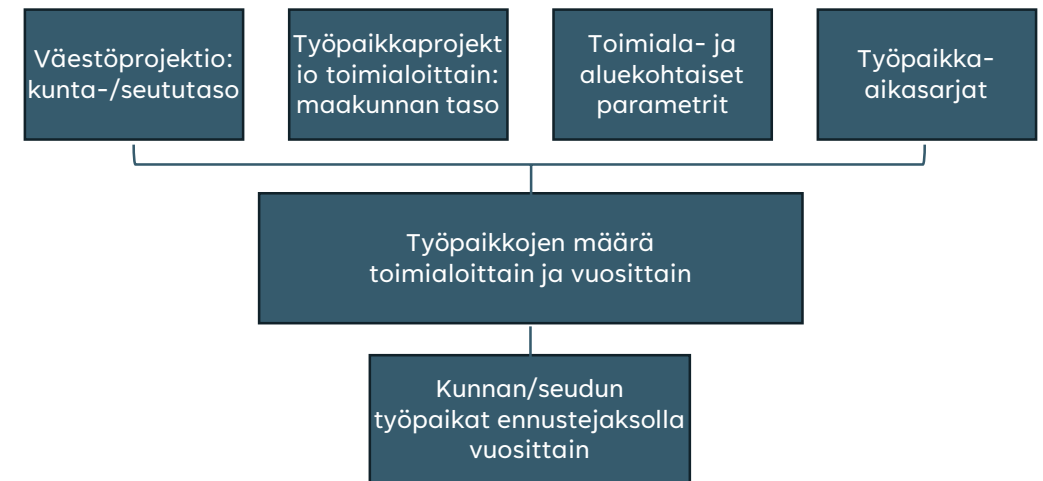
Projektio on laadittu Turun kaupungin osa-aluekohtaisen väestöennusteen, toimialakohtaisten työpaikkatrendien ja aluetalouden skenaarioiden pohjalta. Lähtökohtana on koko Suomen ja Varsinais-Suomen alueen tuotanto- ja työllisyysennuste toimi-aloittain. Koko maan ja maakunnan ennuste on tuotettu laskennallisilla FINAGE-REFINAGE-tasapainomallilla (ks. tarkemmin seuraava sivu). Näiden pohjalta on laskettu työpaikkaprojektio Turun kaupunkiseudun kuudelle kunnalle, minkä jälkeen Turun työpaikat on edelleen jyvitetty kaupungin osa-alueille.

Malli ennustaa työpaikkojen kasvupotentiaalin Turun kaupungin eri alueilla suhteessa Suomen ja Varsinais-Suomen maakunnan toimialakohtaisiin ennusteisiin (ks. kuva). Käytännössä tulokset ennakoivat ennen muuta sitä, **miten valtakunnalliset trendit heijastuvat Turun kaupungin ja sen alueiden työpaikkakehitykseen**. Sen sijaan mallissa ei suoraan ole huomioitu Turun kaupungin kehittämistoimenpiteitä tai muita investointeja, joiden toteutuminen voi merkittävästikin lisätä kaupungin vetovoimaa yrityksille ja sen myötä myös työpaikkojen määrää kaupungissa.

Malli toimii parhaiten sellaisilla toimialoilla, joissa **työpaikkojen sijainti** kytkeytyy alueen väestökehitykseen. Kaupunginosatasolla tällaisia ovat erilaiset julkiset ja kaupalliset **lähipalvelut**. Toimisto- ja teollisuustyöpaikkojen ja kaupan keskittymien sijoittumisen osalta malli toimii heikommin. **Toimistovaltaiset työpaikat** keskittyvät yhä enemmän kaupunkien keskustoihin hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. **Teollisuuden** sijaintilogiikka taas ohjaavat yritysten tilantarve, toiminnasta asumiselle ja ympäristölle mahdollisesti aiheutuvat häiriötekijät ja logistinen saavutettavuus. Tästä syystä toimisto- ja teollisuustyöpaikkojen sekä kaupan osalta työssä on huomioitu näiden toimintojen **toimitilapotentiaali** eri alueilla.

Yksittäisen kunnan tai kaupungin työpaikkaosuus tietyssä vuodessa ja tietyllä toimialalla riippuu ainakin seuraavista tekijöistä:

- **vetovoima** (yrityskeskittymät, trendi)
 - **väestöosuus** (palvelukysyntä)
 - **saavutettavuus** (liikenneinvestoinnit)
 - **yritystoiminnan sijoittumispaikkojen tarjonta** (kaavoitus, toimitilatarjonta ja hintataso)
 - **elinkeinopalvelut** (markkinointi, palvelutaso)
 - **yritys- ja toimialakohtaiset shokit**
- } *kertoimet*
- } *arvio*

Talouskehityksen ennakoinnin menetelmä

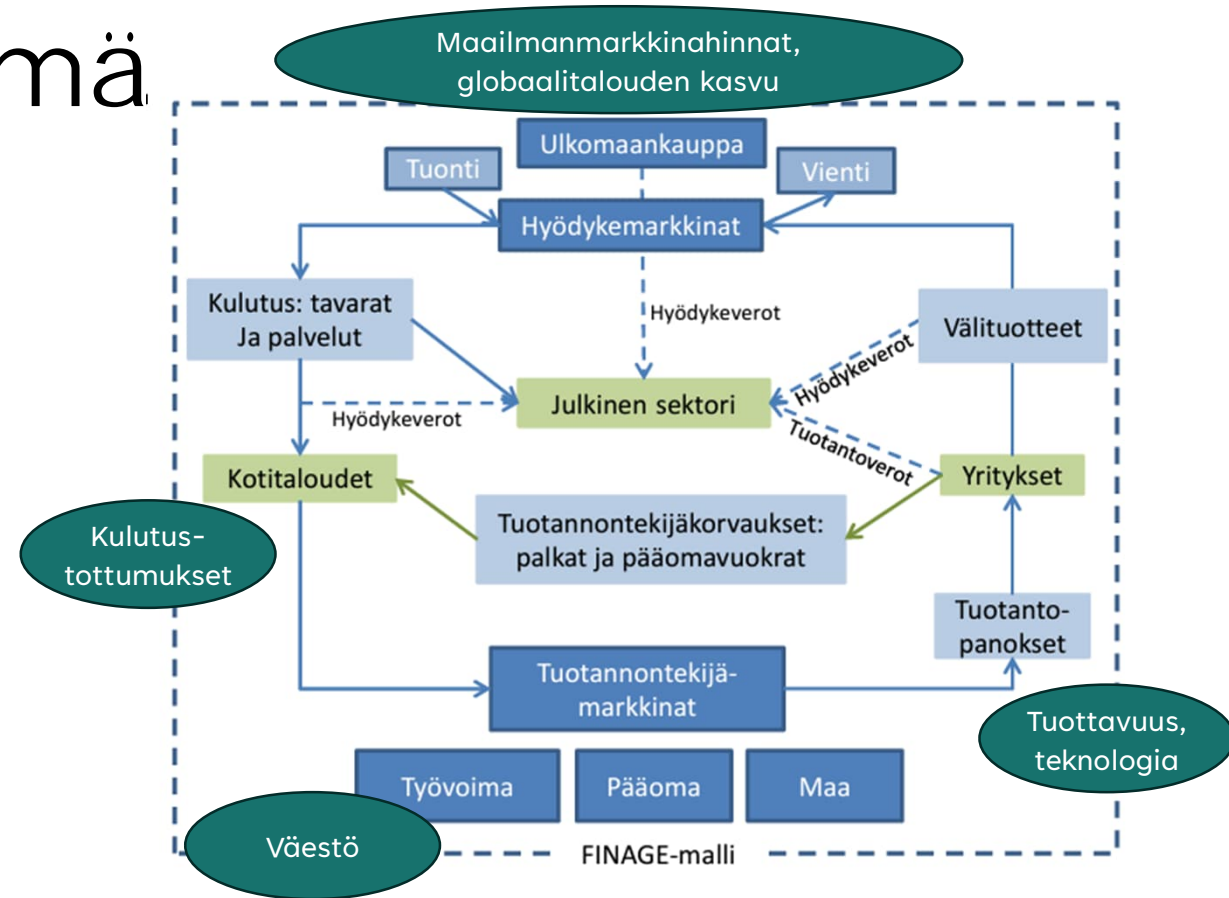
Projektiomalli perustuu koko maan ja maakunnan tason tuotanto- ja työllisyyskenaarioihin. Skenaariot on tuotettu laskennallisilla FINAGE/REFINAGE-tasapainomalleilla, joita on käytetään kansantalouden pitkän aikavälin kehityksen arviointiin.

Tasapainomallit kuvaavat talouden kehityksen seurauksena kotitalouksien, julkisen sektorin ja yritysten kulutus- ja välituotekysynnästä sekä investoinneista. Lisäksi niissä arvioidaan viennin, tuonnin ja tuotannontekijämarkkinoiden kehitystä ja tuotannontekijätulojen sekä erilaisten verotuottojen ja julkisten menojen kohdentumista.

Mallissa käytetään mallin ulkopuolisia arvioita väestökehityksestä sekä maailmantalouden kasvuennusteista, eri hyödykkeiden maailmanmarkkinahintojen kehityksestä ja hyödykkeiden kysynnän kasvuvauhdista. Julkisen sektorin osalta huomioidaan tiedossa olevat kehitykseen vaikuttavat politiikkapäätökset.

Tässä tutkimuksessa käytetty perusskenaario on päivitetty Honkatukian (2024) tutkimuksen pohjalta ja sen pohjana on käytetty muun muassa Valtiovarainministeriön viimeisimpiä suhdanne-ennusteita, tietoja pitkän aikavälin tuottavuus- ja kysyntätrendeistä, panos-tuotosaineistoja ja aluetilinpidon tietoja sekä Tilastokeskuksen ja Turun kaupunkiseudun väestöennusteita vuodelta 2024.

Aluetasolla työpaikkojen kehitykseen vaikuttaa alueen väestökehitys ja talouden toimialarakenne. **Väestön määrällinen kasvu** lisää palvelukysyntää ja väestön ikärakenne vaikuttaa palvelukysynnän suuntautumiseen. Työikäisen väestön määrän kasvu puolestaan lisää työvoiman tarjontaa. **Toimialarakenne** vaikuttaa alueelliseen kasvupotentiaaliin toimialojen erilaisen tuottavuuskasvun välityksellä. **Toimitilapotentiali** mahdollistaa yritysten sijoittumisen alueelle.

FINAGE-mallin kuvaus. Kotitaloudet, julkinen sektori ja yritykset tuottavat tavaroiden, palveluiden kysyntää. Osa kysynnästä tulee ulkomailta ja osa tarjonnasta muodostuu tuonnista. Talouden kehitykseen vaikuttavat myös tuotannontekijämarkkinat sekä tuotannontekijätulojen ja erilaisten verotuottojen kohdentuminen. Kysynnän ja tarjonnan tasapaino toteutuu hintamekanismien kautta. Mallissa huomioidaan tehdyt politiikkapäätökset.

Projektit työpaikkojen määrän kehityksestä Turussa vuoteen 2040

Vuonna 2023 (viimeisin saatavilla oleva tilastovuosi) Turussa oli yhteensä 109 500 työpaikkaa.

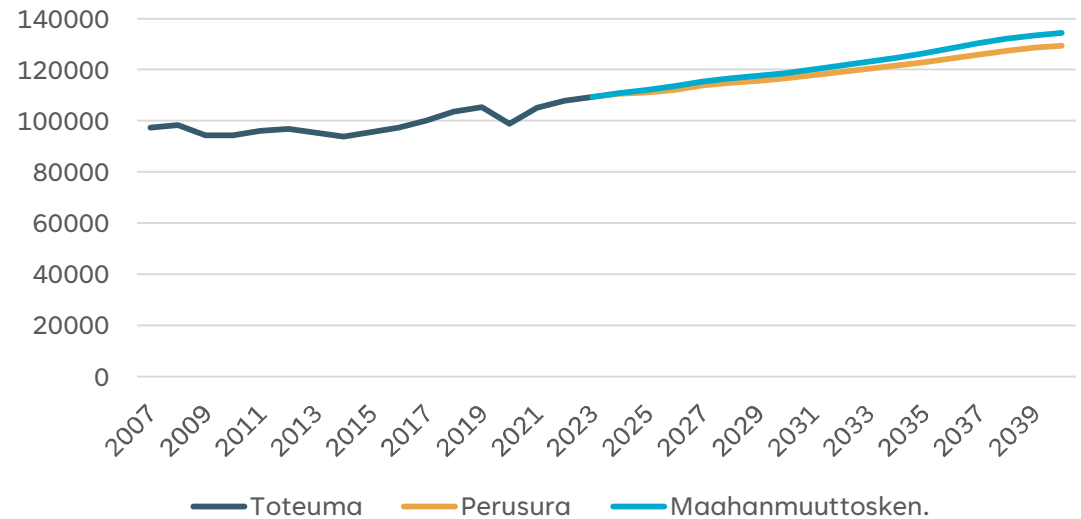
Turun kaupunkiseudun väestöennusteen **perusuran mukainen työpaikkojen lisäys vuoteen 2040 mennessä olisi yhteensä noin 20 000 työpaikkaa (+18%).**

Väestöennusteen maahanmuuttoskenaariossa lisäys olisi neljänneksen suurempi, noin 24 800 työpaikkaa (+23 %), johtuen nopeammasta väestökehityksestä ja sen tuomasta lisäyksestä palvelukysyntään ja työvoiman tarjontaan.

Vuosina 2007-2023 Turun työpaikat ovat lisääntyneet keskimäärin 0,7 % vuosivauhtia, eli molemmissa skenaarioissa työpaikat kasvaisivat selvästi nopeammin kuin edellisten vajaan kahdenkymmenen vuoden aikana. Vuosittaiset vaihtelut työpaikkakehityksessä ovat kuitenkin olleet huomattavan suuria ja on syytä odottaa, että näin on myös tulevaisuudessa.

Tässä selvityksessä alueelliset työpaikkaprojektiot perustuvat perusuran mukaiseen skenaarioon. **Nopeampi työpaikkamäärän kehitys** voi toteutua jos maahanmuutto lisää voimakkaasti työvoiman tarjontaa ja työmarkkinoilla on kyky käyttää tämä potentiaali hyväkseen. Turku voi omilla maankäyttöön, liikenteeseen ja yrityspalveluihin kohdistuvilla kehittämistoimillaan lisätä alueidensa vetovoimaa yritysten sijaintipaikkana ja houkutellessa niille sekä muualla kaupungissa ja seudulla jo olevia tai kokonaan uusia työpaikkoja. Lisäksi yksittäisten yritysten investoinneilla voi olla paikallisesti huomattava merkitys alueen työpaikkamäärän kehitykseen.

Työpaikat Turussa 2007-2023 sekä projektiot vuoteen 2040

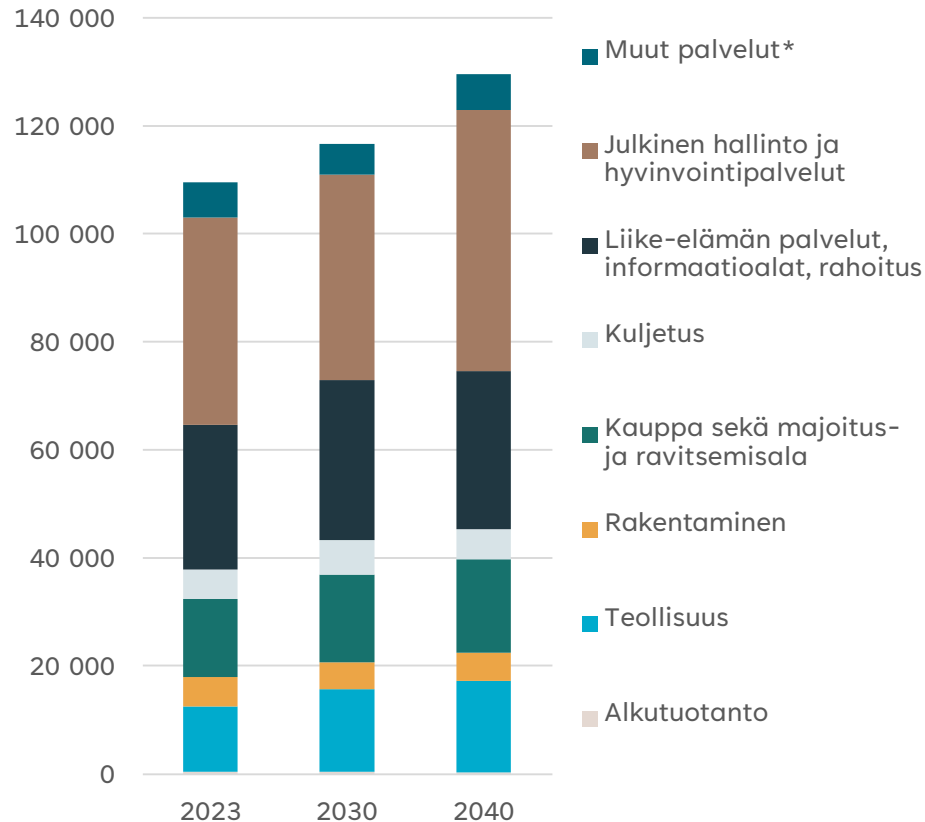

Taulukko. Turun työpaikat vuonna 2040 eri skenaariovaihtoehdoissa

	Työpaikkojen määrä v. 2040	Työpaikkojen määrän lisäys 2024-2040	Työpaikkojen määrän lisäys /vuosi
Perusura	129 500	20 000 18 %	1,0 %
Maahanmuuttoskenaario	134 300	24 800 23 %	1,2 %

Työpaikkojen ennakoitu kehitys toimialoittain

Turun työpaikkojen toimialajakauma 2023 ja sen ennakoitu kehitys vuosina 2030 ja 2040

*Muut palvelut sisältää myös luokan "Toimiala tuntematon"

Suurin työpaikkojen määrällinen muutos **kohdistuu julkiseen hallintoon ja hyvinvointipalveluihin**. Näillä aloilla olisi vuonna 2040 arviolta noin 10 000 työpaikkaa enemmän kuin vuonna 2023.

Suhteellisesti suurin työpaikkojen kasvu kohdistuisi **teollisuuteen**, missä työpaikkojen määrä kasvaisi vuoteen 2040 mennessä 39 % eli noin 4 800 työpaikkaa.

Kaupan sekä majoitus- ja ravitsemispalveluiden alalla työpaikkojen määrä lisääntyisi noin 2 800:lla, liike-elämän palveluissa, informaatio- ja rahoitusalaalla noin 2 300:lla. Kuljetusalan työpaikat kasvaisivat vain hieman ja rakennusalaalla muutos olisi jopa negatiivinen, mikä johtuu suureksi osaksi näiden alojen oletetusta tuottavuuden kasvusta.

Projektio työpaikkojen määrällisestä muutoksesta Turussa toimialoittain vuoteen 2040 mennessä

	Muutos 2023-2040	
Toimialat yhteensä	20 000	18 %
Alkutuotanto	-60	-17 %
Teollisuus	4 800	39 %
Rakentaminen	-180	-3 %
Kauppa sekä majoitus- ja ravitsemisala	2 800	20 %
Kuljetus	190	4 %
Liike-elämän palvelut, informaatioalat, rahoitus	2 300	9 %
Julkinen hallinto ja hyvinvointipalvelut	10 100	26 %
Muut palvelut*	10	0 %

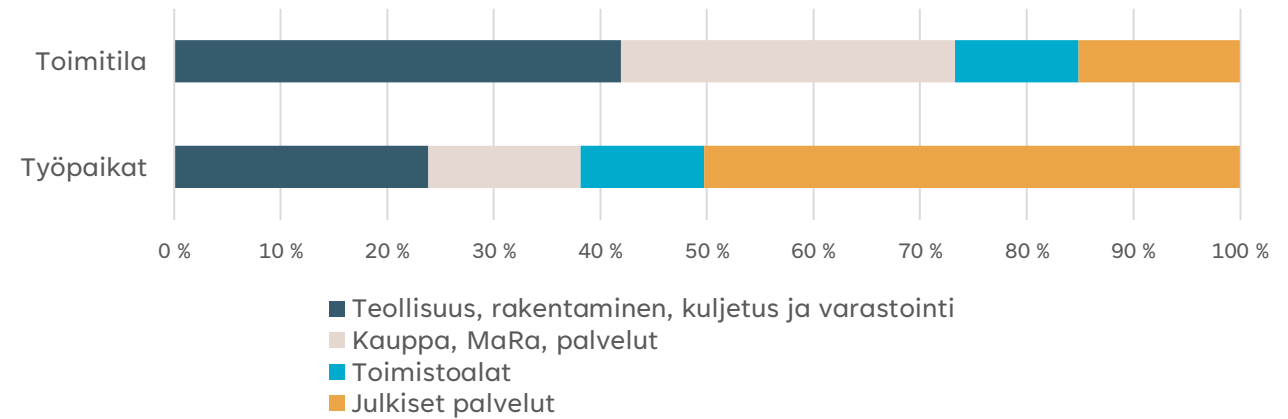
Ennakoitu työpaikkakehitys toimitilapotentiaalin valossa

Selvitystä varten Turun kaupungilta saatiin tiedot voimassa ja vierillä oleviin asemakaavoihin, vuoden 2025 kaavoitusohjelmaan ja alustaviin suunnitelmiin sisältyvästä toimitilakerrosalasta. Toimitila on jaoteltu toimintoittain teollisuuteen, julkisiin palveluihin ja toimistoihin sekä liiketiloihin, päivittäistavarakauppaan, tilaa vaativaan kauppaan ja hotelleihin. Jaottelu on osittain tulkinnan varainen, sillä kaava saattaa mahdollistaa niin teollisuuden, toimistot kuin liiketilankin. Lisäksi monessa vireilläkin olevassa asemakaavassa suunnitelmat ovat tältä osin vielä keskeneräisiä. Tästä syystä toimitilapotentiaalia koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta.

Karkeiden tietojen perusteella näyttää kuitenkin siltä, että toimitilan suhteen **suurin paine uuden toimitilan kaavoitukseen kohdistuu julkisten palveluiden rakennuksiin**. Niiden osuus uudesta toimitilasta on huomattavasti pienempi kuin näiden alojen työpaikkamäärän kasvu. Vastaavasti teollisuuden ja kaupan toimitilaa on suhteessa enemmän kuin näille aloille ennakoituja työpaikkoja. Näin on toisaalta syytäkin olla, koska työpaikkaväljyys näillä aloilla on keskimääräistä suurempi.

Toimitila on tässä selvityksessä huomioitu ainoastaan työpaikkojen alueellisen jakautumisen näkökulmasta. **Tosiasiassa toimitila voi vetovoimaisessa sijainnissa myös lisätä kaupungin työpaikkojen kokonaismäärää, jos alueelle onnistutaan houkuttelemaan uusia investointeja.**

Uuden toimitilan ja uusien työpaikkojen suhteelliset osuudet toimialakokonaisuuksittain (2023-2040)

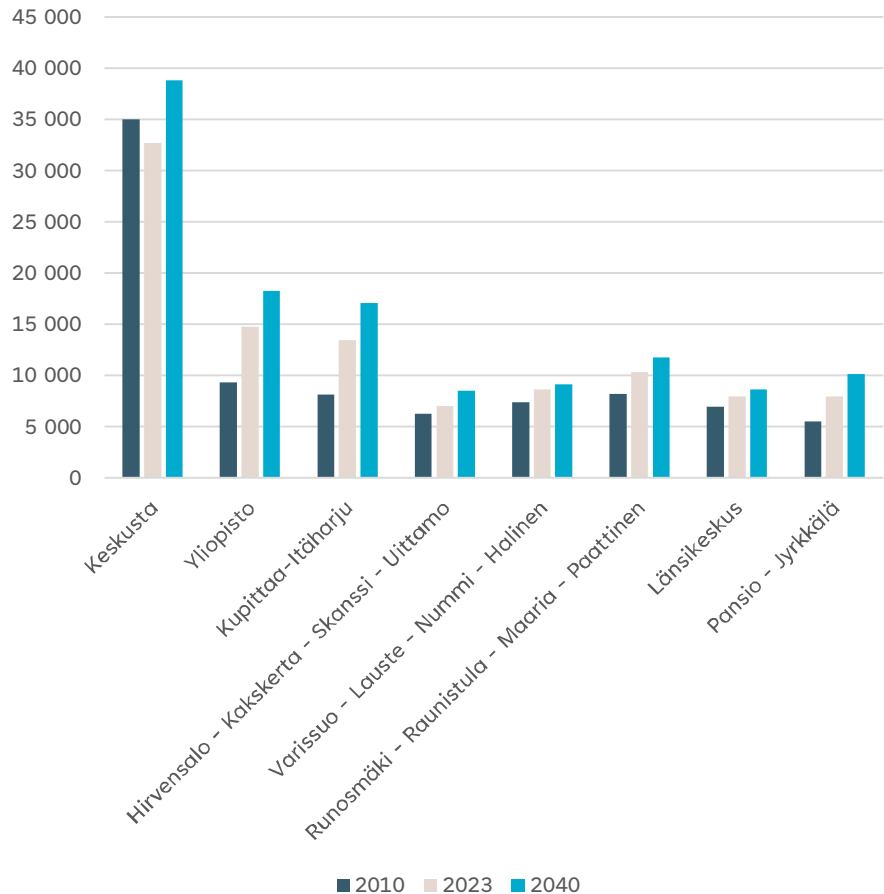

Ennakoitu työpaikkakehitys ja toimitilapotentiaali sekä toimitilan kerrosala työpaikkaa kohti toimitilan mukaisella jaottelulla

	Uudet työpaikat 2023-2040	Toimitila - potentiaali 2023-2040 (kem2)	Toimitila - potentiaali /työpaikka (kem2)
Teollisuus, rakentaminen, kuljetus ja varastointi	4 800	930 000	190
Kauppa, MaRa, palvelut	2 900	690 000	240
Toimistoalat	2 300	260 000	110
Julkiset palvelut	10 100	330 000	30

Turun alueellinen työpaikkaprojektio vuoteen 2040

Työpaikat Turun alueilla vuosina 2010, 2023 ja 2040

Työpaikkaprojektion perusskenaarion tulokset on jyvitetty valitulle aluejaolla siten, että laskennassa on huomioitu alueiden väestökehitys ja nykyinen toimialarakenne. Teollisuuden ja liike-elämän palveluiden sekä kaupan alan työpaikkojen osalta on lisäksi otettu huomioon alueen toimitilapotentiaali ja liike-elämän palveluiden osalta alueen vetovoimaisuus toimistojen sijaintipaikkana.

Kun sekä projektiomalli että alueiden toimitilapotentiaali otetaan huomioon, **lukumääräisesti suurin työpaikkojen kasvu kohdistuu keskustan sekä yliopiston ja Kupittaa-Itäharjun alueille.** Vuoteen 2040 mennessä keskustaan voisi tulosten perusteella tulla noin 6000 uutta työpaikkaa ja yliopiston sekä Kupittaa-Itäharjun alueille noin 3500 työpaikkaa kumpaankin.

Suurin prosentuaalinen lisäys kohdistuu Pansio-Jyrkkälän alueelle, missä työpaikkojen määrä voisi toimitilapotentiaalihin huomioiden kasvaa tulosten perusteella noin 2200 työpaikalla eli 28 % vuoteen 2040 mennessä.

	Turku	Keskusta	Yliopisto	Kupittaa-Itäharju	Hirvensalo - Kakkerta - Skanssi - Uittamo	Varissuo - Lauste - Nummi - Halinen	Runosmäki - Raunistula - Maaria - Paattinen	Länsikeskus	Pansio - Jyrkkälä
2010	94 188	34 963	9 295	8 115	6 233	7 340	8 170	6 891	5 496
2023	109 511	32 643	14 733	13 407	6 969	8 581	10 263	7 894	7 917
2040	129 500	38 800	18 200	17 000	8 500	9 100	11 700	8 600	10 100
2023-40	20 000	6 100	3 500	3 600	1 500	550	1 400	690	2 200
% yht.	18 %	19 %	24 %	27 %	22 %	6 %	14 %	9 %	28 %
% /v.	1,0 %	1,0 %	1,3 %	1,4 %	1,2 %	0,4 %	0,8 %	0,5 %	1,5 %

Työpaikkojen määrän kehitys toimialoittain Turun keskustan alueilla

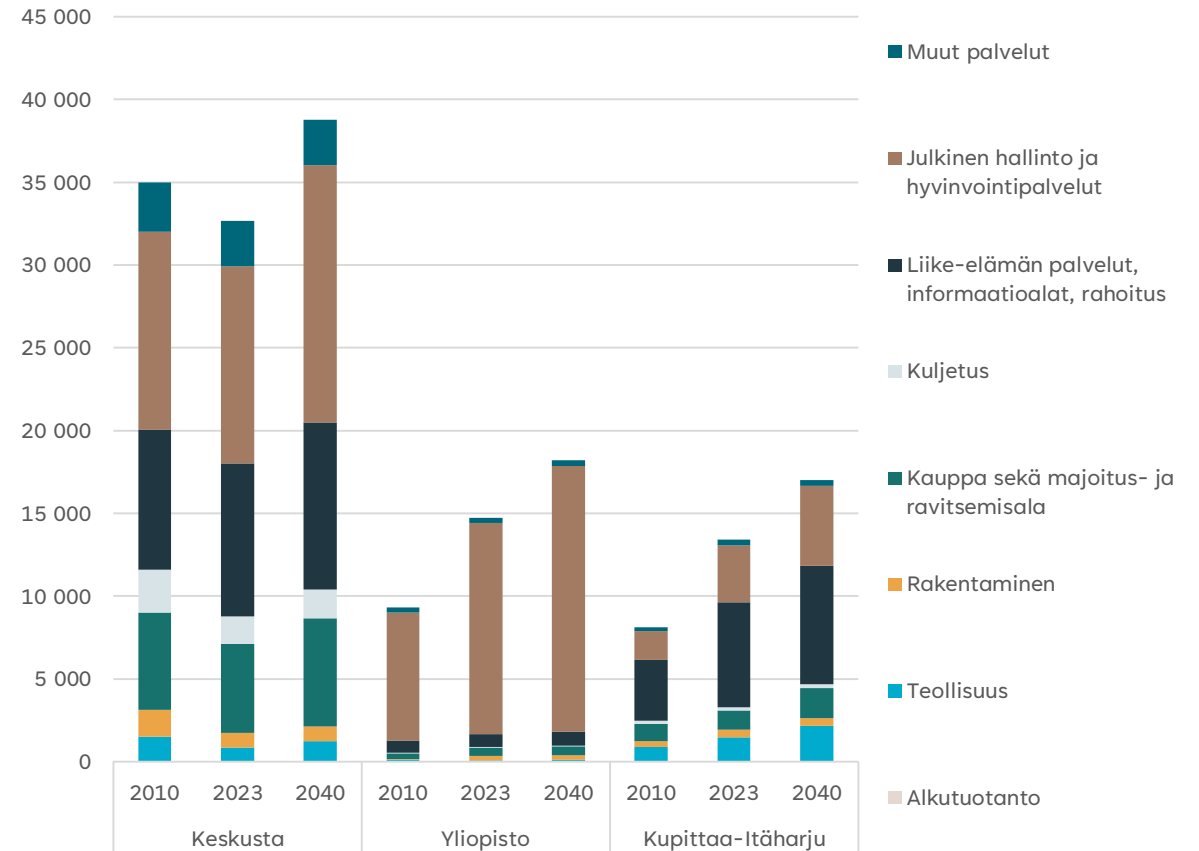
Kuten koko kaupungissa, myös Turun keskustassa sekä yliopiston ja Kupittaa-Itäharjun alueilla suurin määrällinen työpaikkojen lisäys kohdistuu **julkisiin palveluihin**. Julkisten palveluiden työpaikat keskittyvät erityisesti yliopiston alueelle, missä ne kasvavat myös prosentuaalisesti eniten ennen muuta sosiaali- ja terveystyöpaikkojen työvoimantarpeen lisääntymisen seurauksena sairaalan alueella.

Keskustan alueella suhteellisesti eniten näyttäisivät kasvavan **teollisuuden** työpaikat. Varsinaisen teollisuustoiminnan sijasta kyse on kuitenkin pääasiassa teollisuuden alan toimistotyöpaikoista. Julkisten palveluiden jälkeen määrällisesti eniten keskustassa kasvavat **kaupan sekä majoitus- ja ravitsemisal**an työpaikat. Vaikka kaupan alan työpaikkoja on siirtynyt kauemmas keskustasta ja erityisesti Länsikeskukseen, kaupungin väestön kasvu kasvattaa edelleen myös keskustan kaupallisten palveluiden kysyntää. Ravitsemispalvelut sijoittuvat jossain määrin laajemmalle kaupungin alueelle, mutta majoitusalan työpaikoille keskittyminen kaupungin ytimeen on tyypillistä.

Kupittaa-Itäharjun alueella uudet työpaikat jakautuvat määrällisesti jotakuinkin tasan julkisten palveluiden, teollisuuden ja kaupan sekä majoitus- ja ravitsemispalveluiden kesken.

Edellisten lisäksi näille alueille keskittyvät **myös liike-elämän palveluiden, informaation ja rahoituksen** alojen uudet työpaikat. Nämä ovat toimialoja, joilla yritysten sijaintivalinnat ovat viime vuosina keskittyneet yhä vahvemmin tiettyihin vetovoimaisiin mikrosijainteihin julkisen liikenteen ja erityisesti raideliikenteen asemien läheisyydessä, missä myös kaupallisia palveluita on hyvin tarjolla.

Työpaikkojen määrä toimialoittain valitulla alueella, toteuma vuosilta 2010 ja 2023 sekä projektio vuodelle 2040

Työpaikkojen määrän kehitys toimialoittain Turun muilla alueilla

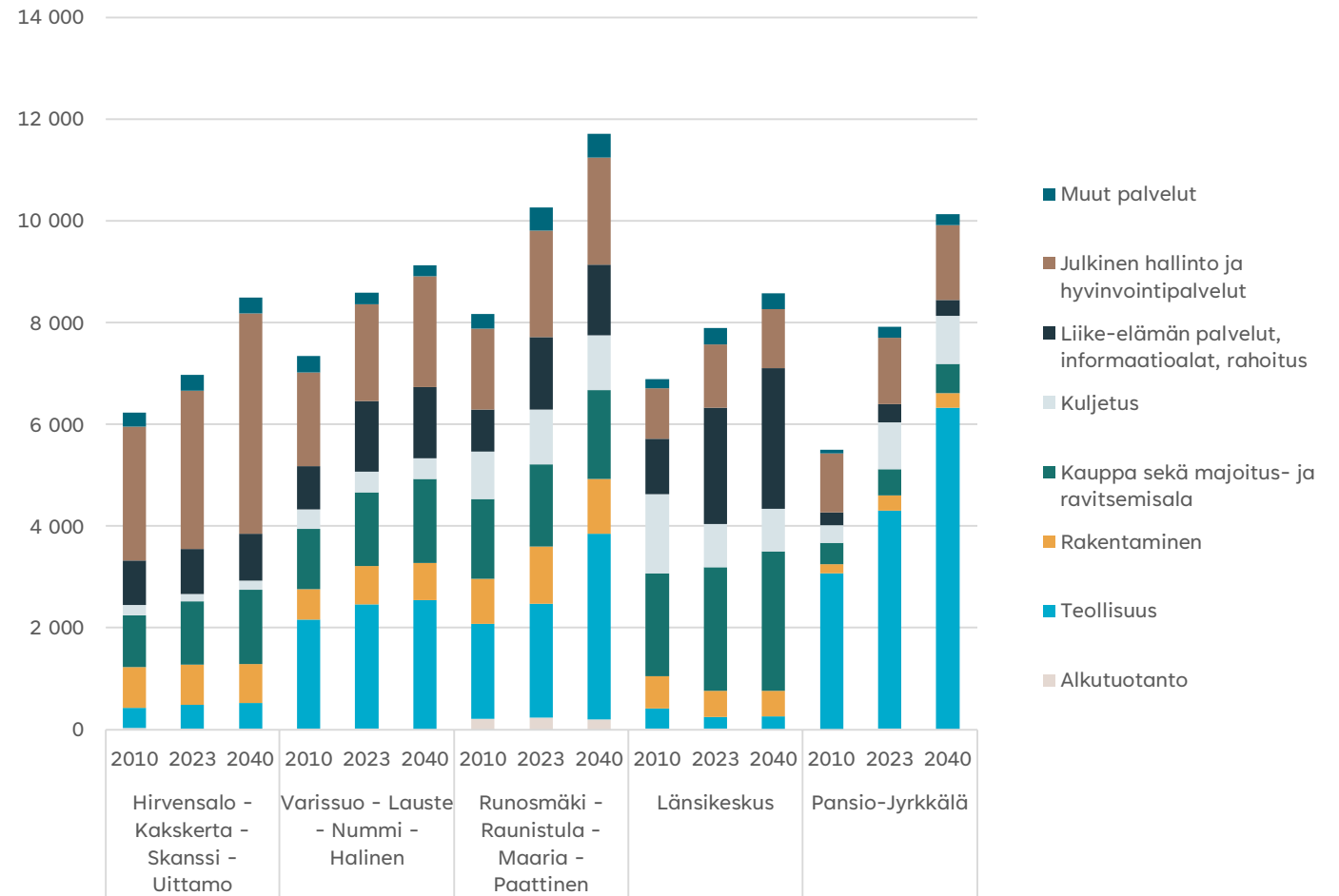
Turun muilla alueilla työpaikkakehitys on kolmijakoista.

Hirvensalo-Kaksikerran ja Skanssi-Uittamon sekä Varissuo-Lausteen ja Nummi-Halisen alueilla suurin määrällinen ja prosentuaalinen työpaikkojen kasvu kohdistuu **julkisiin palveluihin**. Asuntovaltaisilla alueilla muita työpaikkoja on vähän, ja julkisten palveluiden työvoiman kysyntä kasvaa sekä väestön ikääntymisen että alueiden ennakoitun väestönkasvun seurauksena. asukkaiden palveluntarpeen lisääntyminen heijastuu työvoiman kysyntään erityisesti väestönkasvusta ja sen tuomasta julkisten palveluiden kysynnästä. Työpaikkojen lopullinen sijoittuminen riippuu kuitenkin voimakkaasti palveluverkkosuunnittelusta ja kaupungin omien toimien lisäksi myös hyvinvointialueen suunnitelmista.

Runosmäki-Raunistulan – Maaria-Paattisen alueen työpaikkojen lisäyksestä valtaosa taas kohdistuu **teollisuuteen**. Näillä alueilla teollisuuden työpaikkoja on jo ennestään runsaasti ja lisäksi alueille on kaavoitettu tai suunnitteilla runsaasti teollisuuden alan toimitilaa.

Länsikeskuksen osalta suurin työpaikkojen lisäys kohdistuu **liike-elämän palveluihin sekä kaupan ja majoitus- ja ravitsemispalveluiden** aloille. Alueen uudet työpaikat sijoittunevat ensisijassa Turun ratapihan ja uuden matkakeskuksen alueille, minne myös alueen toimitilapotentiaali on keskittynyt.

Työpaikkojen määrä toimialoittain valitulla aluejaolla, toteuma vuosilta 2010 ja 2023 sekä projektio vuodelle 2040

Ennakoidut työpaikat ja toimitila alueittain

Kaavoitetun ja vireillä sekä suunnitteilla olevan toimitilan määrä suhteessa tässä selvityksessä ennakoituun työpaikkamäärään noudattaa alueille tyypillistä toimialaprofiilia.

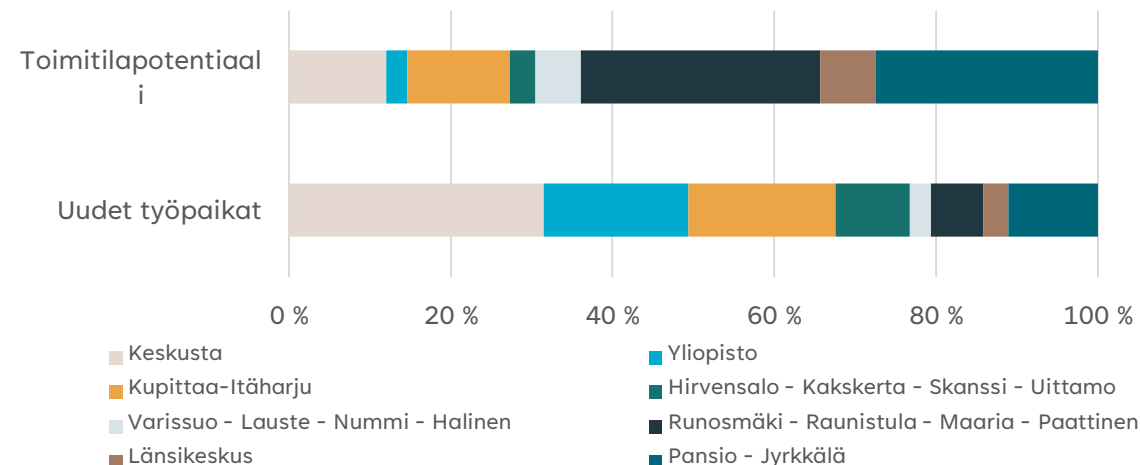
Keskustahakuisilla toimialoilla työpaikkatehokkuus on viime aikoina kasvanut ja toimitilan määrä työntekijää kohden pienentynyt. Parantunut saavutettavuus – Turussa suunnitteilla oleva raitiotielinja – myös lisää työpaikkatehokkuutta samalla, kun se kasvattaa alueen vetovoimaa toimistovaltaisten toimialojen sijoittumispaikkana.

Keskustassa toimitilapotentiaali vastaa melko hyvin ennakoitujen työpaikkojen toimitilakysyntää. Yliopiston alueella potentiaalia on niukasti, mutta on todennäköistä, että osa tälle alueelle ennakoituista työpaikoista sijoittuu Kupittaan-Itäharjun alueelle, missä toimitilapotentiaalia on enemmän.

Muilla alueilla toimitilapotentiaalia suhteessa ennakoituun työpaikkamäärään on moninkertaisesti. Erityisesti Maaria-Paattisen alueella kaavoitettua ja vireillä tai suunnitteilla olevaa toimitilaa on runsaasti. Alue on kuitenkin suunniteltu ja sinne todennäköisesti myös sijoittuu tilaa vaativaa teollisuutta ja logistiikan toimintoja, joissa työpaikkatehokkuus on verrattain matala. Myös Pansio-Jyrkkälän alueella suurin osa toimitilapotentiaalista on kohdistuu teollisuustoimintoihin, varastointiin ja kuljetukseen. Länsikeskuksessa työpaikkatehokkuus jää matalaksi kaupan alan suuren painoarvon takia.

Varissuo-Lausteen ja Nummi Halisen alueilla toimitila on monimuotoisempaa. Työpaikkaprojektio osoittaa näille alueille väestökehityksen ja alueiden nykyisen työpaikkaosuuden perusteella. Toteutuessaan raitiotielinja voi kuitenkin vetää näille alueille työpaikkoja ennakoitua enemmän. On kuitenkin todennäköistä, että työpaikat siirtyisivät ratikan varrelle heikommista sijainneista eli saman verran työpaikkoja poistuisi jostain muualta.

Uudet työpaikat vs. toimitilapotentiaali alueittain

Ennakoitu työpaikkakehitys ja toimitilapotentiaali sekä toimitilan kerrosala työpaikkaa kohti valitulla alueella

	Uudet työpaikat 2023-2040	Toimitilapotentiaali 2023-2040 (kem2)	Toimitilapotentiaali /työpaikka (kem2)
Turku	20 000	2 213 000	110
Keskusta	6 100	266 000	40
Yliopisto	3 500	58 000	20
Kupittaa-Itäharju	3 600	280 000	80
Hirvensalo-Kakskerta + Skanssi-Uittamo	1 500	70 000	40
Varissuo-Lauste + Nummi-Halinen	550	124 000	250
Runosmäki-Raunistula + Maaria-Paattinen	1 400	655 000	520
Länsikeskus	690	153 000	300
Pansio-Jyrkkälä	2 200	607 000	280

Yhteenveto ja johtopäätökset

Yhteenveto

Kun Turussa vuonna 2023 oli yhteensä 109 500 työpaikkaa, tässä lähtökohtana on seudullinen projektio, jonka mukaan Turun työpaikkojen määrä voisi vuoteen 2040 mennessä kasvaa noin 20 000 työpaikalla eli 18 prosentilla. Vahvan väestökehityksen ansiosta Turun työpaikkojen ennakoitaan lisääntyvän nopeammin kuin tähän asti. Selvitystyön tuloksiin liittyy kuitenkin monia epävarmuuksia, joista koko Suomen talouden kehitys on luonnollisesti yksi oleellisimmista.

Suurin työpaikkojen kasvu tulee julkisista palveluista eli ennen muuta sosiaali- ja terveystalouden sekä vähäisemmässä määrin opetuksen ja koulutuksen alan työpaikkojen lisääntymisestä. Erityisesti asuntovaltaisilla alueilla asuntovaltaisilla alueilla kasvu perustuu lähes yksinomaan julkisiin palveluihin ja kaupallisiin lähipalveluihin. Viime kädessä työpaikkojen täsmällinen sijoittuminen riippuu pitkälti kaupungin omasta ja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa tehtävästä palveluverkkosuunnittelusta.

Suurin suhteellinen kasvu kohdistuu teollisuuden työpaikkoihin. Teollisuuden työpaikkojen ennakoitu kasvu liittyy teknologiakehitykseen, jota vihreä siirtymä ja yhteiskunnan edelleen jatkuva digitalisoituminen vaativat toteutuakseen. Turussa teollisuuden työpaikkojen voi odottaa kohdistuvan ennen muuta meri- ja lääketeollisuuteen sekä niiden alihankintaketjuihin. Alueellisesti teollisuuden työpaikat tuovat kasvua kehittyville ja logistiselta saavutettavuudeltaan vetovoimaisille alueille sataman ja lentokentän läheisyyteen.

Alueellisesti jopa kaksi kolmasosaa uusista työpaikoista näyttää selvitystyön tulosten perusteella keskittyvän jo olemassa oleville vahvoille työpaikka-alueille kaupungin keskustaan, yliopiston alueelle ja kehittyvälle Kupittaaan-Itäharjun alueelle. Julkisten palveluiden työpaikkojen lisäksi näille alueille syntyy liike-elämän palveluiden ja

muiden osaamisintensiivisten asiantuntija-alojen työpaikkoja.

Työpaikkojen määrä Turun keskustassa on laskenut jo pidempään, mutta työpaikat ovat pääsääntöisesti siirtyneet yliopiston ja Kupittaaan alueelle., eivät laajemmalle kaupungin alueelle. Tuoreiden selvitysten perusteella toimistojen vajaakäyttö on Turussa tällä hetkellä muita suuria kaupunkeja pienempää. Keskustassa ja Kupittaaalla toimistovuokrat ovat olleet nousussa ja toimitilabarometrin mukaan nousun ennustetaan jatkuvan (Rakli 2025). Yhdessä nämä ilmiöt kertovat siitä, että osaamisintensiiviset alat keskittyvät vetovoimaisiin keskustasijainteihin.

Pandemian jälkeen toimistot keskittyvät yhä voimakkaammin tietyille alueille, missä joukkoliikennesaavutettavuudella ja erityisesti raideliikenteen yhteyksillä näyttäisi olevan ratkaiseva merkitys. Tärkeitä tekijöitä ovat myös muiden yritysten ja ravintola- ja muiden palveluiden läheisyys. Empiiristen tutkimusten mukaan niin sanotut agglomeraatio- eli kasautumisedut vahvistavat yritysten tuottavuutta parantamalla informaation kulkua ja innovaatioiden leviämistä eri yritysten välillä ja niiden työntekijöiden kesken. Lisäksi lounasravintolat ja muu palvelutarjonta ovat yrityksille keino houkutellessa työntekijöitä etätöiden parista takaisin toimistolle.

Turussa kaupungin meneillään olevat kehityshankkeet (mm. Tiedepuisto, Turun ratapihan alueen ja Linnanniemi) sekä mahdollisesti toteutuvalla raitiotiehanke vaikuttavat paljon siihen, mihin uudet työpaikat konkreettisesti sijoittuvat. Kokonaisuutena ne lisäävät keskustan alueiden ja sen myötä koko kaupungin vetovoimaa yritysten sijaintipaikkana. Toimialoista parhaat mahdollisuudet työpaikkojen kokonaiskasvuun ovat teollisuudessa investoinneissa, jotka heijastuvat laajalti myös muiden toimialojen työpaikkamäärien kehitykseen.

Johtopäätökset

Turun kaupunkiseudun työpaikka- ja elinkeinokehitys painottuu kaupungin keskustaan ja yliopiston sekä Kupittaaan–Itäharjun alueille. Näille sijoittuu valtaosa ennakoidusta työpaikkakasvusta, yhteensä noin 13 000 uutta työpaikkaa. Kaupungin meneillään olevat kehityshankkeet tukevat näiden alueiden kehittymistä vetovoimaisina työpaikka-alueina, mutta samalla ne lisäävät koko kaupungin vetovoimaa vahvistamalla tiivistymisen tuomia kasautumis- ja tuottavuusetuja. Keskustan kehittäminen ei toisin sanoen ole pois kaupungin muilta alueilta, vaan tukee työpaikkakehitystä myös laajemmin. Julkisilla liikenneyhteyksillä ja erityisesti raideliikenteen yhteyksillä on tässä merkittävä rooli erityisesti osaamisintensiivisten korkean tuottavuuden alojen sijoittumisen kannalta.

Kasvua vetävät erityisesti liike-elämän palvelut ja muut osaamisintensiiviset alat. Näiden kehitys nojaa vahvasti korkeakoulujen ja innovaatiotoimijoiden yhteistyöhön ja verkostoihin, jotka saavat tukea mm. Turun tiedepuistohankkeesta. Haasteena voimakkaasti kehittyvillä alueilla voi kuitenkin uusille ja aloitteleville yrityksille soveltuvan toimitilan puute vuokrien noustessa helposti niiden ulottumattomiin. Kaupunki voi omalta osaltaan vahvistaa elinkeinoelämän uudistumista ja kaupungin start up –ekosysteemiä kehittämällä joustavia ja kustannuksiltaan kohtuuhintaisia toimitilaratkaisuja osana laajempien yrityskehittämien kehittämistä.

Julkisten palveluiden kasvupaine on kova. Vuoteen 2040 mennessä Turkuun ennakoidaan näille aloille väestönkasvun ja ikärakenteen muutoksen perusteella jopa noin 10 000 uutta työpaikkaa. Tämä on selkeä haaste työvoiman saatavuuden näkökulmasta mutta asettaa vaatimuksia myös palveluiden sijainnin suunnittelulle, jota kaupungin on tehtävä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Toimitila- ja maankäytön suunnittelussa painopiste on kohdennettava alueille, joissa kysyntä ja potentiaali kohtaavat. Toimistotilaa ei kannata suunnitella sinne, missä se ei lähde toteutumaan – yhä enemmän sama koskee myös liiketilaa. Keskustassa ja Kupittaaan–Itäharjun alueella laadukkaalle ja joustavalle toimisto- ja liiketilalle on kysyntää. Niiden rinnalle keskustaan tarvitaan toimitilaa, joka tuo keskustaan elämyksellisyyttä ja tapahtumia. Niiden suorat työllisyysvaikutukset eivät näy tämän työn tuloksissa, mutta kerrannaisvaikutuksiltaan niillä on huomattava merkitys koko keskustan elinvoiman kannalta.

Turun maankäytön suunnitelmissa on runsaasti teollista toimitilaa, mutta suunnitelmien toteutumisessa on monia epävarmuuksia, mukaan lukien tilaa vaativien ja mahdollisia ympäristöhaittoja aiheuttavien toimintojen yhteensovittaminen kasvavan asukasmäärän ja asuntorakentamisen kanssa. Tässä Turulla on kuitenkin hyvät mahdollisuudet keskittää teollisia toimintoja sataman ja jo olemassa olevan telakkateollisuuden kylkeen sekä logistiselta saavutettavuudeltaan suotuisaan lentokentän ympäristöön. Tonttitarjonnan ohella vetovoimaiset alueet vaativat raskaan liikenteen reittejä ja melu-/ympäristösuojauksia sekä enenevässä määrin myös uudenlaisia vihreitä energiaratkaisuja.

Turun menestys kytkeytyy myös seudulliseen yhteistyöhön. Kun viidennes Turun työpaikoista täytetään seudun muista kunnista ja merkittävä osa turkulaisista työskentelee kaupungin ulkopuolella, on maankäyttöä, liikennettä ja elinkeinoja kehitettävä yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa.

Kaupunkitutkimus TA Oy

Y-tunnus 1652224-5

Kalevankatu 31 A 7

00100 Helsinki

info@kaupunkitutkimusta.fi

puh. 050 537 8607

K A U P U N K I T U T K I M U S